

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ ΠΑΡΟΥ

ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ • ΤΕΥΧΟΣ 2 (87) • Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ 2016

Περιεχόμενα Τεύχους

Εισαγωγικό «Σταυρός,τό σημάδι τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ».....3
Πρωτ. Γεώργιος Τριαντάφυλλος

Ἡ ἑβδομάδα τῶν παθῶν καί τό Πάσχα. Τά προπολεμικά καί τά πρώτα μεταπολεμικά χρόνια στήν Παροικία τῆς Πάρου.....5
ΠΑΝΑΓ.Ι. ΠΑΤΕΛΛΗ

Ἔργασίες τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων στό συγκρότημα τῆς Ἐκονταπυλιανῆς 12

Ἡ Τιμία Κάρα τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης στήν Πάρο 14

Ἐκδηλώσεις ἀπό τή χορωδία τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς..... 14

Οἱ Νεανικές Συντροφίες τοῦ Ἱ.Π. Παναγίας Ἐκονταπυλιανῆς..... 15

Ποιμαντορική Ἐγκύκλιος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Καλλίνικου Ἐπί τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα..... 16

Τό Μυτατώριον τῆς Ἐκονταπυλιανῆς..... 18
ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ

Ἱερά Μονή Ἀγίου Γεωργίου Λαγκάδας21
ΠΑΝΑΓ.Ι. ΠΑΤΕΛΛΗ

Τά νέα τοῦ γηροκομείου μας.....26

Ἐνισχύστε τή Λειτουργία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου Πάρου.....27

Ἀπολογισμός τοῦ ἔργου τῆς Διοικούσας Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος τῆς Παναγίας Ἐκονταπυλιανῆς Πάρου.....28

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ
ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2015.....30

Ευχαριστήριο

Εὐχαριστοῦμε τόν κ. Ἐμμανουήλ Δρακόπουλο γιά τήν οἰκονομική του συμμετοχή στήν παρούσα ἔκδοση.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ
www.Ekatontapyliani.gr
ISSN: 2459-3141

ΕΚΔΟΤΗΣ

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Παροναξίας κ. Καλλίνικος

ΙΔΡΥΤΗΣ

Μακαριστός Μητροπολίτης
Παροναξίας κυρός Ἀμβρόσιος Β΄

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΠΑΝΑΓΙΑΣ
ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

844 00 Πάρος

Τηλ. 22840 21243 - 22840 24807

Fax: 22840 24401

e-mail: Ekatontapyliani@otenet.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ

Πρωτ. Γεώργιος Τριαντάφυλλος
Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Ὑπὸς

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΥΛΗΣ

Πρεσβ. Ἐμμανουήλ Τζιώτης

Ἐφημ. Ἱ.Ν. Μεταμ. Σωτήρος Μαρπήσσης
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ραγκούση Νάντια - Smile

Αγ.Ελένη, Παροικία Πάρου

Τηλ. 22840 28025, nadia@smileweb.gr

Φωτογραφία ἑξωφύλλου

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΘΙΟΣ ΔΡΑΚΟΝΤΟΚΤΟΝΟΣ

Διαστάσεις: 0,70X1,07μ. (Ἐύλο, προετοιμασία με ὑφασμα, αὐγοτέμπερα.) Ο ἅγ. Γεώργιος εἰκονίζεται ὀρθίος, δρακοντοκτόνος καί δεόμενος. Πατεῖ πράσινο, φοιλιδωτό, με κόκκινα φτερά δράκοντα, τόν οποίο φονεύει με τό δόρυ που κρατεῖ στο δεξιό του χέρι. Παράλληλα κλίνει ελαφρά τό κεφάλι προς τα δεξιά καί υψώνει τό αριστερό σε δέσση προς τό τεταρτοκύκλιο ουρανοῦ, στήν ἐπάνω δεξιά γωνία τῆς εἰκόνας. Φορεῖ στρατιωτική στολή. Ο πολυτελής θώρακας εἶναι χρυσός, πλούσια διακοσμημένος. Η εἰκόνα ἐκτίθεται στο Βυζαντινό Μουσείο τῆς Ἐκονταπυλιανῆς.

Σταυρός, τό σημάδι τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ

ελείωσε ἡ περίοδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί μπαίνουμε στήν Ἁγία καί Μεγάλη Ἑβδομάδα, πού ὀνομάζεται μεγάλη ὄχι ἐπειδὴ διαρκεῖ περισσότερο, ἀλλὰ ἐπειδὴ μεγάλα κατορθώματα γιὰ τὴν σωτηρία μας πραγματοποιοῦν κατ' αὐτὴν ὁ Δεσπότης μας Χριστός, τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία μας τὰ ζεῖ στό παρόν, σάν νά ἔγιναν τώρα.

Τό Θεῖο Πάθος εἶναι μία ἐκούσια (θεληματική) προσφορά τοῦ Κυρίου γιὰ τὴν σωτηρία μας. Ἄν καί μποροῦσε, δέν ἔκανε τίποτα γιὰ νά τό ἀποφύγει. Ταπεινώθηκε μέ τὴν θέλησή Του γιὰ νά μᾶς ἀνυψώσει ἀνοίγοντάς μας ξανά τίς πύλες τοῦ παραδείσου.

Ὅλη ἡ ἐπίγεια ζωὴ Του ἦταν μία ἐκούσια ταπείνωση, ἀποκορυφώθηκε ὅμως ἡ ταπείνωση αὐτή, ὅταν ἀνέβηκε στό σταυρό καί ἡ ἐσχάτη ταπείνωσή Του φάνηκε ὅταν κατέβηκε στὸν ἅδη. Ὁ ἅδης ἦταν ἓνας τόπος σκοτεινός καί ὅσοι βρίσκονταν ἐκεῖ ἦταν ξεχασμένοι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὄχι ὅμως καί γιὰ τὸν Θεό, πού κατέβηκε στὰ σκοτεινά του βασίλεια γιὰ νά ἐλευθερώσει ὅσους τὸν πίστευαν καί θέλησαν νά πᾶνε μαζί Του. Ὁ Κύριος προσέλαβε τὸν θάνατο στὴν πιὸ σκληρὴ του μορφή. Ἐμεῖς πεθαίνουμε μέ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως καί ἡ πίστη αὐτή, μᾶς βοηθᾷ νά τὸν ὑπομείνουμε μέ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ὀνομάζουν τίς ταπεινώσεις τοῦ Κυρίου μας «κένωση», πού σημαίνει ἄδειασμα, καί τό ἄδειασμα αὐτό γίνεται γιὰ νά πληρωθοῦμε ἐμεῖς. Ἡ θεία κένωση φανερώνει τί εἶναι ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη εἶναι κένωση, θυσία, προσφορά, πρόσληψη τοῦ ἄλλου. Κένωση σημαίνει ἀνιδιοτελής ἀγάπη πρὸς τὸν ἄλλο χωρὶς νά περιμένουμε καμία ἀνταπόδοση.

Ἡ σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου κρύβει τὴν μεγάλη Του ἀγάπη πρὸς ἐμᾶς ὅλους. Ὁ σταυρός εἶναι τό σημεῖο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Ἐνας Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, βλέποντας τὸν Κύριο τῆς δόξης πάνω στό σταυρό μέ ἀπλωμένες τίς παλάμες γιὰ νά ἐνώσει τοὺς πάντες, ἐκπληκτος ἀναφωνεῖ: «νῦν τῆς θείας ἀγάπης δημοσιεύεται ἡ ἄβυσσος». Ὅπως δηλαδὴ ἡ ἄβυσσος εἶναι ἓνα σκοτάδι χωρὶς τέλος, ἔτσι καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀτέραντη καί φανερόνεται μέ τὸν πιὸ δυνατό τρόπο τὴν ὥρα πού ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ βρίσκεται καρφωμένος ὡς ὁ τελευταῖος τῶν κακούργων πάνω στό ξύλο τοῦ Σταυροῦ.

Σέ ὅλη τὴν ἐπίγεια ζωὴ Του, ἐνῶ εὐεργετοῦσε τοὺς πάντες ἀδιακρίτως, ἀντιμετώπιζε τό μῖσος τῶν ἀνθρώπων. Στὴν προσφορά ἀγάπης εἰσέπρατε τὴν ἀχαριστία τῶν ἀνθρώπων. Ἀνεχόταν ὅμως τὰ πάντα, ἀκόμη καί τὴν μείωση τῆς προσωπικότητός Του, χωρὶς νά σταματήσει τίς εὐργεσίες. Ὑπέμει-

νε τίς βρισιές καί τίς εἰρωνίες τῶν ἀνθρώπων ἐνῶ ἐμεῖς δέν δεχομάστε οὔτε ἓνα παράπονο.

Ὅφείλουμε αὐτή τήν Μεγάλη Ἑβδομάδα νά βιώσουμε τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ πραγματικά καί ὄχι συναισθηματικά, μέ μία πρόσκαιρη δηλαδή συγκίνηση τῆς στιγμῆς ἐκείνης, χωρίς ν' ἀλλάξει κάτι μέσα μας. Νά ἀνεβοῦμε μαζί Του στά Ἱεροσόλυμα καί νά πιοῦμε μαζί Του τό ποτήριο τοῦ θανάτου ἔχοντας τήν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως. Οἱ Ἅγιοι ζοῦσαν αὐτά τά γεγονότα μέσα ἀπό τήν προσευχή καί τήν προσωπική συμμετοχή.

Ἄς ἀποφεύγουμε ὅσο μποροῦμε τήν φιλαυτία, τήν προβολή καί τίς κολακίες τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Θεός ταπεινώθηκε τόσο πολύ γιά μᾶς γιά νά μᾶς δείξει τόν ἄριστο δρόμο τῆς ταπεινώσεως γιά τήν τελειώσή μας κι ἐμεῖς θά ἀφήνουμε τήν ὑπερηφάνεια νά μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Θεό καί τοὺς συνανθρώπους μας;

Νά διώξουμε τίς αἰτίες πού μᾶς δένουν μέ τήν ἁμαρτία καί μᾶς ἀφαιροῦν τήν δυνατότητα νά ἐνεργήσει μέσα μας ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ.

Νά κενώσουμε τόν ἑαυτό μας ὥστε νά φύγει τό εἰδεχθές (τό ἄσχημο, τό βρωμερό) προσωπεῖο τῶν παθῶν. Μέ τό Θεῖο Πάθος τοῦ ἀπαθοῦς καί ἀναμάρτητου Κυρίου μας νά θεραπεύσουμε τά ἁμαρτωλά μας πάθη καί νά γίνουμε ξανά εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Νά σταυρώσουμε τήν σάρκα μας καί νά νεκρώσουμε τίς κακές μας ἐπιθυμίες γιά νά ῥθει ὁ Χριστός ν' ἀναπαυθεῖ ἐπάνω μας ὅπως ἀναπαύθηκε

πάνω στόν Τίμιο Σταυρό.

Νά δοῦμε τί μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Χριστό καί ν' ἀγωνιστοῦμε νά ἀπαλλαγοῦμε ἀπό αὐτό μέ τήν μετάνοια πού εἶναι ἡ μόνη πού μᾶς συμφιλιώνει μέ τόν Θεό. Τό μυστήριο τῆς μετανοίας μᾶς ὁδηγεῖ στό ἄλλο ὑπερφυές μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας πού μᾶς ἐνώνει καί μέ τόν Θεό καί τοὺς ἀδελφούς μας. Μᾶς κάνει μέλη τίμια τῆς Ἐκκλησίας Του, ἀρκεῖ νά ὑπάρχουν οἱ ἀνάλογες προϋποθέσεις καί νά μή προσερχόμαστε στό Ποτήριο τῆς Ζωῆς ἀπροετοίμαστοι, μόνο καί μόνο ἐπειδὴ εἶναι Πάσχα καί ἔτσι ἔχουμε συνηθίσει. Ὁ Χριστός μας, στόλισε τήν ἐκκλησία μέ τό Τίμιο Αἷμα Του, μᾶς τό ἄφησε παρακαταθήκη γιά νά μᾶς καθαρίζει ἀπό τήν ἁμαρτία, νά μᾶς ἐνώνει μαζί Του καί νά σωζόμαστε.

Νά κενώσουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας γιά νά συμφιλιωθοῦμε μέ τόν Θεό. Ἔτσι θά πάρουμε τόν ὀρθρινό τό δρόμο μαζί μέ τίς Μυροφόρες Γυναῖκες πού ὁδηγεῖ στόν ἄδειο Τάφο τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ καί θ' ἀκούσουμε μαζί τους ἀπό τό στόμα τοῦ ἀγαπημένου Νυμφίου τῆς ψυχῆς μας τό «Χ α ί ρ ε τ ε!» καί ὅλη ἡ ὑπαρξή μας θά γεμίσει ἀπό ἀνεκλάλητη χαρά τήν ὁποία δέν θά μπορέσει νά σκιάσει καί τό πιό δυσάρεστο γεγονός τοῦ κόσμου τούτου.

Καλή Ἀνάσταση σέ ὅλους μας καί στήν πολυβασανισμένη μας Πατρίδα.

Πρωτ. Γεώργιος Τριαντάφυλλος

Ἡ ἐβδομάδα τῶν παθῶν καί τό Πάσχα Τά προπολεμικά καί τά πρῶτα μεταπολεμικά χρόνια στήν Παροικία τῆς Πάρου

Ὁ Ἐπιτάφιος τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς τὴν προπολεμικὴ ἐποχῇ.
Στὸ βάθος δεξιά, ὁ τότε ἐφημέριος τοῦ ναοῦ, παπα - Γιώργης Σκαραμαγκᾶς.

Ἦαθε χρόνο ὅταν, σέ ἀρκετά προχωρημένη ἡλικία, βιώνω τὴν ἐβδομάδα τῶν Παθῶν καί τῆς λαμπροφώρας Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ, στήν μοναδική ἀτμόσφαιρα τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Κυρίας Ἑκατονταπυλιανῆς, ὅπως τόσο συγκινητικά τὴν ἀποκαλοῦσαν οἱ πρόγονοί μας, ἡ σκέψη μου γυρνᾷ στὶς πένθιμες ἢ τίς χαρμόσυνες ἐκκλησιαστικές τελετές τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, ὅπως τίς ζοῦσα τότε στὸ νησί μου, τὰ ἀμέριμνα καί ξέγνοιαστα παιδικὰ καί ἐφηβικά μου χρόνια, σέ μία δύσκολη, πολὺ δύσκολη ἐποχῇ, πού ὑπῆρχε, ὅμως, ἀνθρωπιά καί μετροῦσαν οἱ ἀξίες πού ὠραῖζον τὸν ἄνθρωπο καί δίνουν περιεχόμενο στὴ ζωὴ του!

Ξαναζῶ, λοιπόν, μέρα μέ τή μέρα, ὥρα μέ τὴν ὥρα, τίς πένθιμες μέρες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας καί τὴν χαρμόσυνη γιορτὴ τοῦ Πάσχα καί τὴν ψυχὴ μου πλημμυ-

ρίζει μία γλυκεῖα νοσταλγία! Μπροστά στά μάτια μου περνοῦν τόσα ἀγαπημένα πρόσωπα, οἱ γονεῖς μου, οἱ συγγενεῖς μου, οἱ ἱερεῖς τῆς ἐποχῆς, οἱ δάσκαλοί μου, οἱ φίλοι μου, ἰδιαίτερα ἐκεῖνοι πού δέν ὑπάρχουν πιά, καθὼς – πῶς νά τό κάνουμε – ὁ κύκλος στενεύει κάθε τόσο, ἀκόμα πιὸ πολὺ! Γι' αὐτό καί γράφω τίς γραμμές αὐτές μέ τίς πασχαλινές μου ἀναμνήσεις, γιὰ τίς νεώτερες γενιές τῶν Παριανῶν, γιὰ νά γνωρίσουν τὰ παριανὰ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μιά καί σέ λίγα ἢ περισσότερα χρόνια, μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῆς γενιᾶς μου ἀπὸ τὴ ζωὴ, θὰ τὰ σκεπάσουν ὅλα, τὰ πέπλα τῆς λήθης!

Ἡ Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν, ἄρχιζε μέ τὸν «Νυμφίο», τὸ πρῶτο «ὀλονύχτιο», πού γινόταν τὴ νύχτα τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων.

Ὅλονύχτια καί γιὰ νά ἀκριβολογῇσω «ἡλινύχτια» - δέν ξέρω πῶς νά τό γράψω – ἔλεγαν τίς ἀκολουθίες τοῦ ὁρθοῦ τῶν

ἀγίων ἡμερῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας, πού ἄρχιζαν στὶς 9 τῇ νύχτα καὶ τελείωναν σχεδόν τὰ μεσάνυχτα. Τὰ ὁλονύχτια τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, τῆς Μεγάλης Δευτέρας καὶ τῆς Μεγάλης Τρίτης, παρακολουθοῦσαμε στὴν ἐνορία μας, τὴν Ζωοδόχο Πηγὴ. Ἐφημέριος ἦταν τότε, ὁ μακαριστός π. Ἰάκωβος Εὐδαίμων, ὁ ἀγαθὸς καὶ γλυκὸς λευίτης πού ἔχει χαράξει ἀνεξίτηλα τὴν μνήμη ὅλων, ὅσοι εἶχαμε τὴν ξεχωριστὴ τιμὴ καὶ τὴν εὐλογία, νὰ τὸν γνωρίσουμε καὶ νὰ τὸν ζήσουμε. Ὑπηρετοῦσα τότε, μέ ἀρκετὰ ἄλλα παιδιά, τὸ Ἱερό Βῆμα. Μὲ μεγάλη ὑπερηφάνεια φορούσαμε τίς πένθιμες στολές τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας, γιατί μετείχαμε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, στό πένθος τῆς Ἐκκλησίας!

Τὴν Μεγάλῃ Τρίτῃ, τὸ ἀπόγευμα, ἔφηνε ὁ «Δυνάμεος». Ἐτοί ἤγαμε τὸ τροπάριο «Κύριε τῶν Δυνάμεων...» πού ψάλλεται στὰ ἀπόδειπνα¹ τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς καὶ τῇ νύχτα τῆς ἴδιας μέρας, στὸν ὄρθρο², ψαλλόταν «ἡ Κασσιανή». Τὸ ἀριστούργημα τῆς ποιήτριας – μοναχῆς, Εἰκασίας ἡ Κασσιανῆς, τῆς παρ' ὀλίγον αὐτοκράτειρας τοῦ Βυζαντίου: «Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις, περιπεσοῦσα γυνὴ ...», ἔψαλε μέ ὅση τέχνη διέθετε, ὁ μακαρίτης Μιχαὴλ Μαύρης, δεξιὸς ψάλτης στὴ Ζωοδόχο. Δέν θὰ ξεχάσω ποτέ τὸν τρόπο πού τὸ ἀπέδιδε. Ἀληθινὰ τὸ ζοῦσε! Ἀριστερά ἔψαλε, μέ τὸν χαρακτηριστικὸ γρήγορο ρυθμὸ του, ὁ μακαρίτης μπάρμπα- Δευτέρης Θηβαῖος, πού ἦταν συγχρόνως καὶ νεωκόρος τοῦ ναοῦ.

Τῇ νύχτα τῆς Μεγάλης Τετάρτης, δέν γινόταν ἀκολουθία. Δέν ψαλλόταν τότε ὁ ὄρθρος τῆς Μεγάλης Πέμπτης, τὴν προηγούμενη νύχτα. Πηγαίναμε μόνο στὴν ἐκκλησία νωρὶς τὸ ἀπόγευμα, στό Ἅγιο Εὐχέλαιο, γιὰ νὰ «μυρωθοῦμε».

Τὴν Μεγάλῃ Πέμπτῃ, τὴν αὐγὴ, ψαλλόταν ὁ ὄρθρος καὶ στή συνέχεια ἡ θεία λειτουργία αὐτῆς τῆς μεγάλης μέρας. Τὰ χαράματα, στό «αὐγικό», κοινωνοῦσαν οἱ ἐργαζόμενοι καὶ στό τέλος τῆς λειτουργίας.

1. Ἀπογευματινὲς ἢ βραδυνὲς ἀκολουθίες. Τὴν Μεγάλῃ Σαρακοστή, τελοῦνται κάθε βράδυ, ἐκτός ἀπὸ τὰ βράδια τῆς Παρασκευῆς, τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς.

2. Ἑωθινὴ ἀκολουθία. Προηγεῖται κάθε Θείας Λειτουργίας. Τὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδα ψάλλεται κάθε βράδυ, ὁ ὄρθρος τῆς ἐπόμενης μέρας.

γίας, ὅλοι οἱ ἄλλοι. Τὸ πρῶτ' αὐτῆς τῆς μέρας, μετὰ τὴν λειτουργία, οἱ νοικοκυρές, ἔβαφαν μέ βρασμένα κρεμμυδότσουφλα, τὰ κόκκινα αὐγά. Τὴν δύσκολη ἐκείνη ἐποχὴ, εἰδικὲς βαφές γιὰ αὐγά, δέν ὑπῆρχαν. Μετὰ, ζύμωναν καὶ ἔφτιαχναν τίς «κουτσοῦνες» καὶ τὸ «κοινωνικό». Τὶς κουτσοῦνες, τίς ἔφτιαχναν ἀπὸ ζυμαρί, σέ διάφορα σχήματα, μέ ἓνα ἢ δύο κόκκινα αὐγά καὶ μετὰ τίς ἔψηναν στὸν φούρνο. Τὰ κοινωνικά, ἦταν πρόσφορα σέ σχῆμα σταυροῦ. Τὸ κοινωνικό, τὸ ἔπαιρνε μαζί της, ἡ νοικοκυρά, αὐτὴ τὴν μέρα, στὴν ἐκκλησία, γιὰ τὸν ἱερέα, πού θὰ ἔδινε τὴν Θεία Χάρη, τὴν Ἁγία Μετάληψη, δηλαδή, σ' ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς της. Τὸ ἴδιο πρῶτ', μετὰ τὴν λειτουργία, δύο ἢ καὶ περισσότερα παιδιά, κρατώντας ἓνα πανέρι, γύριζαν ὅλα τὰ σπίτια τῆς ἐνορίας, κτυποῦσαν τίς πόρτες, λέγοντας: «Τὸ αὐγὸ τοῦ παπᾶ». Καὶ τότε, οἱ νοικοκυρές, ἔβαζαν στό πανέρι ἓνα, δύο ἢ καὶ περισσότερα αὐγά, γιὰ τὸν ἱερέα τους. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, οἱ ἱερεῖς δέν ἦταν μισθωτοὶ καὶ ζοῦσαν ἀπὸ τὰ λίγα μυστήρια πού τελοῦσαν καὶ ἀπὸ τὴν «μεγαλοψυχία» τῶν ἐνοριτῶν τους.

Τῇ νύχτα τῆς Μεγάλης Πέμπτης καὶ ὁλόκληρη τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ, δέν λειτουργοῦσε ἡ ἐνορία μας. Γινόταν «μονοκκλησία». Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Παροικίας καὶ τῆς γύρω περιοχῆς, τρέχαμε στὴν Παναγία, στὸν λαμπρὸ ναὸ τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς. Οἱ ἱερεῖς τελετές τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, κάτω ἀπὸ τοὺς πανάρχαιους θόλους τοῦ ἀρχαίου ναοῦ μας, μέ τὰ θαυμάσια τροπάρια τοῦ Θεοῦ Πάθους, συγκλόνιζαν τίς ψυχές τῶν πιστῶν. Δεξιά ἔψαλε ὁ μπάρμπα – Κωσταντῆς ὁ Κόντες. Ψηλὸς καὶ ἐπιβλητικὸς, μέ ἓνα ἄδρὸ μουστάκι. Δέν εἶχε μουσικὴ παιδεία, διέθετε ὅμως μία δυνατὴ καὶ στέρεη φωνὴ καὶ ἀπέδιδε τοὺς ὕμνους μέ ἀληθινὸ πάθος. Ἀριστερά, ἔψαλε ὁ Μιχαλάκης Δρακάκης, ἱεροπρεπὴς καὶ καλὸς ἱεροψάλτης. Χάθηκε, στὸν πόλεμο τοῦ 1940, στό πλωτὸ νοσοκομεῖο «Ἀττική». Τὸν διαδέχθηκε, μετὰ τὸν πόλεμο, ὁ ἀειμνηστὸς δάσκαλος Νίκος Κρητικὸς, πού ὑπηρετῆσε πιστὰ τὸ ἀναλόγιο τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, μέχρι πού μετατέθηκε στὴν Ἀθήνα.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ ἀναφέρω ὅτι, ὁ «κυρίαρχος» τῆς Ἑκατονταπυ-

λιανῆς ἦταν, γιὰ μᾶς τὰ παιδιά, ὁ μπάρμπα – Κωσταντῆς ὁ Θηβαῖος, ὁ ἐπώνομαζόμενος «Γάντζος». Φόβος καὶ τρόμος γιὰ ὅλους μας! Προσπαθοῦσε νὰ ἐπιβάλλει τὴν τάξη στὸ Ἱερό Βῆμα, στὴν αὐλή, ἀκόμα καὶ στὸν γυναικωνίτη, σ' ὅλο τὸ παιδομάνι πού κατέκλυζε τὴν Ἐκατονταπυλιανή, στὰ ὁλονύχτια τῆς Μεγάλης Πέμπτης καὶ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Δέν ξέρω ἂν ὑπάρχει κανεὶς ἀπὸ μᾶς τοὺς παλιούς Παριανούς, πού νὰ μὴν ἔχει γευτεῖ, σάν παιδί, τίς καρπαζιές καὶ τίς σφαλιάρες τοῦ μπάρμπα Κωσταντῆ! Ὁ Θεός νὰ ἀναπάρει τὴν ψυχὴ του!

Οἱ ἐκκλησιαστικὲς τελετὲς τῆς Μεγάλης Πέμπτης καὶ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, γινόντουσαν στὴν Ἐκατονταπυλιανή, μὲ τρόπο ἰδιαίτερο, μοναδικό στίς ἐκκλησίες τῆς Πατρίδας μας. Ἡ περιφορὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, μὲ τὸν Ἑσταυρωμένο Χριστό, δέν γινόταν τότε τῇ νύχτα τῆς Μεγάλης Πέμπτης, μετὰ τὸ πέμπτο Εὐαγγέλιο, ὅπως γίνεται τώρα καὶ γινόταν πάντα σ' ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς Ἑλλάδας, ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα, τὴν Μεγάλη

Παρασκευή, στὴν ἀκολουθία τῶν Μεγάλων Ὁρῶν, τὴν στιγμή πού ψάλλεται τὸ δοξαστικὸ τῶν τροπαρίων τῆς ἐνάτης ὥρας: «Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου...». Γινόταν, ὅμως, μὲ μία κάπως δραματοποιημένη μορφή. Μετὰ τίς λαμπάδες καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα, ἓνας ἱερέας, ὁ νεώτερος στὴν ἡλικία, κρατοῦσε τὸν Σταυρό τοῦ Μαρτυρίου καὶ ὁ δεύτερος, ὁ πρεσβύτερος, τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀκολουθοῦσε, ὅπως γίνεται καὶ σήμερα, ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας, καλυμμένη μὲ τὸ μαῦρο της φόρεμα. Ἡ πομπή μετὰ τὴν περιφορὰ, κατέληγε στὸ κέντρο τοῦ ναοῦ. Ἐκεῖ τοποθετοῦσαν τὸν Τίμιο Σταυρό στὴ μαρμάρινη βάση του καὶ ὁ νεώτερος ἱερέας, ἀνέβαινε στὴ σκάλα πού ἔφερναν ἐκεῖ, καὶ «κάρφωνε» τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, στὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ! Θυμᾶμαι, σάν νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ὥρα, νὰ προσπορεύεται μὲ τὸν Τίμιο Σταυρό, ὁ μακαριστός π. Κωνσταντῖνος Χερουβεῖμ, ὁ «πάτερ Κωστάντιος» – ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν – νέος, μεγαλοπρεπής, σωστός «ἀρχοντοπάπας». Ἀκολουθοῦσε, ἐλαφρὰ κυρτω-

*Ὁ παλαιὸς Ἐπιτάφιος τῆς Ἐκατοντα-
πυλιανῆς, τοῦ 18ου αἰῶνα.
Σήμερα βρίσκεται στὴ Βυζαντινὴ Συλ-
λογὴ τῆς. (APXEIO: Πέτρου Αὐλήτη)*

μένος ἀπὸ τὰ χρόνια, ὁ παπα-Γιώργης, ὁ ἀείμνηστος π. Γεώργιος Σκαραμαγκᾶς, σεμνὸς καὶ χαρισματικὸς ἱερέας, κρατῶντας τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀργότερα, ὅταν ἀποσύρθηκε ὁ παπα - Γιώργης, τὸν Τίμιο Σταυρό, κρατοῦσε ὁ π. Ἰάκωβος Εὐδαίμων, καὶ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ π. Κωνστάντιος. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μέ πιστέψετε: Ἀκόμα ἔχω ζωντανή στ' αὐτιά μου, τὴν σπάνια, τὴν βροντερή, μὰ καλλιεργημένη φωνή τοῦ π. Κωνσταντίνου Χερουβεῖμ, πού ἀντηχοῦσε κάτω ἀπὸ τοὺς θόλους τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς, στό «Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου», χωρὶς τὰ σημερινὰ μεγάφωνα πού ὀρισμένες φορές δοκιμάζουν τ' αὐτιά μας καὶ βλάπτουν τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου καὶ τὴν κατάνυξη καὶ τὸ δέος πού προκαλοῦν στοὺς πιστοὺς, ἡ μοναδικότητα τοῦ ἀρχαίου ναοῦ μας καὶ τὸ περιεχόμενο καὶ τὸ μέλος τῶν ἐξαίσιων τροπαρίων, πού ἀποτελοῦν πραγματικὰ ἀριστουργήματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποίησης καὶ τῆς βυζαντινῆς ὑμνολογίας!

Ἀκολουθοῦσε ὁ ἐσπερινὸς τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, μέ τὴν Ἀποκαθίλωση, καὶ ἡ περιφορά τοῦ ἀνθοστόλιστου ἐπιταφίου, μέσα στό ναό. Τὰ τροπάρια «Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σέ νεκρόν...», ἔψαλ-

λε χορωδία ἀπὸ τριάντα, σαράντα ἢ καὶ περισσότερα παιδιά, ἀγόρια καὶ κορίτσια, πού ἔπειτα ἀπὸ ἐξαντλητικές πρόβες, ἀπέδιδε μέ τρόπο ἐκπληκτικὸ αὐτοὺς τοὺς ὑπέροχους ὕμνους, πάντοτε ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ ἀείμνηστου δασκάλου Νίκου Κρητικοῦ.

Ἀπὸ τὸ Πάσχα τοῦ 1945 καὶ μετὰ, ἔφηβοι πιά, εἴχαμε ἐνταχθεῖ στὶς προσκοπικὲς ὁμάδες πού εἶχε ἀνασυστήσει, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, ὁ παλιὸς ἀρχηγὸς των, μακαριστὸς

Νίκος Κρητικὸς, καὶ παίρναμε ἐνεργὸ μέρος, στὶς ἐκκλησιαστικὲς τελετές. Καὶ θυμᾶμαι, τὴν ὑπερφάνεια πού νοιώθαμε ὅταν, δύο ἀπὸ μᾶς, στεκόντουσαν ἀριστερά καὶ δεξιά τοῦ σταυροῦ καὶ ἄλλοι δύο, ἀριστερά καὶ δεξιά τοῦ ἐπιταφίου, σέ ἄψογη προσοχή, μέ τὰ προσκοπικὰ κοντάρια «ὑπὸ μάλης», σέ ἔνδειξη πένθους. Ἀποτελοῦσαμε τὴν τιμητικὴ τους φρουρά! Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι, εἴχαμε ἀκόμα πολὺ νωπὲς τίς εἰκόνες τοῦ πολέμου καὶ παίρναμε πολὺ πιὸ σοβαρὰ τὸν ρόλο μας, ἀπὸ τοὺς προσκόπους τῆς σημερινῆς ἐποχῆς. Αἰσθανόμαστε, περίπου, σάν στρατιῶτες!

Τὴ νύχτα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, γινόταν ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου Θρήνου, καὶ ὁ ὄρθρος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Τὰ ἐγκώμια: «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ», «Ἄξιόν ἐστι» καὶ «Αἱ γενεαὶ αἱ πᾶσαι», ἔψαλλε ἡ ἴδια παιδικὴ χορωδία. Μετὰ τὰ «εὐλογητάρια»³ καὶ τὰ ἄλλα τροπάρια τοῦ ὁρθρου, γινόταν περασμένα πάντα μεσάνυχτα, ἡ περιφορά τοῦ ἑνὸς καὶ μοναδικοῦ ἐπιταφίου, στοὺς δρόμους τῆς κωμόπολης, ἀκολουθώντας τὴν ἴδια, ὅπως καὶ σήμερα, διαδρομή. Τὸν ὥραία στολισμένο ἐπιτάφιο, ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ μακαρίτη Γιώργου Γιατροπούλη, ἔφεραν στοὺς ὤμους των, ἀποκλειστικά καὶ μόνον Παριανοὶ ναῦτες πού ὑπηρετοῦσαν τὴν

3. Τροπάρια πού ἀρχίζουν μέ τὴ φράση: «Εὐλογητὸς εἶ Κύριε διδάξόν με τὰ δικαιώματά Σου».

Τὸ κτιριακὸ συγκρότημα τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, ὅπως ἦταν πρὶν ἀπὸ τὴν ἀναπαλαίωση καὶ τὴν ἀποκατάστασή του, ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο Ἀναστάσιο Ὁρλάνδο.

θητεία τους στό Πολεμικὸ Ναυτικὸ, πού φρόντιζαν νά εἶναι μέ ἄδεια αὐτές τίς μέρες στό νησί, κυρίως γιά τὴν τελετὴ αὐτή. Τόν ἐπιτάφιο πλαισίωναν οἱ πρόσκοποι, μέ τὰ κοντάρια τους «ὑπὸ μάλνς», ἐνῶ στὴν κεφαλὴ τῆς πομπῆς, ἦταν οἱ τυμπανιστές πρόσκοποι, πού ἔπαιζαν στὰ τύμπανά τους, τόν «ἐπικήδειο» ρυθμό. Τυμπανιστές ἦταν, οἱ ἀείμνηστοι Νίκος Κρίστης καὶ Γιώργος Μπαρμπαρῆγος, ὁ ἐπωνομαζόμενος «Φαναράς» καὶ αὐτὸς πού γράφει τίς γραμμές αὐτές.

Ἀκολουθοῦσε ἡ λειτουργία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, πού τελεῖωσε γύρω στίς 4 τὸ πρωῒ. Ὅταν τελεῖωσε ἡ λειτουργία καὶ βγαίναμε στὴν αὐλή, μᾶς πλημμύριζε ἡ μεθυστικὴ μυρωδιά ἀπὸ τίς ἀνθισμένες λεμονιές καὶ νεραντζιές, πού εἶχε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἡ αὐλὴ τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς!

Στό σημεῖο αὐτό, παρακαλῶ νά μοῦ ἐπιτρέψετε νά σᾶς διηγηθῶ, ἔτσι γιά τὴν ἱστορία, τὸ παρακάτω περιστατικὸ:

Μητροπολίτης Παροναξίας ἦταν μέχρι τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς δεκαετίας τοῦ 40, ὁ μακαριστὸς Χερουβεῖμ Ἄνινος, δεσπότης μεγαλοπρεπῆς, φιλάνθρωπος,

καταδεκτικὸς, ἄριστος λειτουργός, μέ τὸ μεγάλο προσόν τοῦ σύντομου λογοτεχνικοῦ λόγου καὶ μέ μία ἀπέραντη ἀγάπη... στὴ θάλασσα! Μετατέθηκε στὴν Μητρόπολη Τρίκκης καὶ Σταγῶν καὶ στὴ θέση τοῦ, ἦλθε μέ μετάθεση ἀπὸ τὴν Μητρόπολη Κυθήρων, ὁ μακαριστὸς Ἀμβρόσιος Ἀντωνόπουλος, πού ἦταν προσηλωμένος στοὺς τύπους καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ νέος Μητροπολίτης, ἀποφάσισε νά ἐφαρμοστοῦν καὶ στὴν Ἑκατονταπυλιανή, οἱ κανονισμοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού προβλέπουν, ὁ Σταυρὸς μέ τόν Ἑσταυρωμένο νά περιφέρονται στό ναό, τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Πέμπτης, μετὰ τὸ πέμπτο Εὐαγγέλιο, ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁρθοῦ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου νά ἀρχίζει στίς 7 τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἡ περιφορὰ τοῦ ἐπιταφίου νά γίνεται στίς 9 τὸ βράδυ, καὶ ἡ λειτουργία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, νά τελεῖται τὸ πρωῒ αὐτῆς τῆς μέρας.

Τὴν χρονιά πού ἦλθε ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη, ἡ ἐντολή, νά πραγματοποιηθοῦν καὶ στὴν Ἑκατονταπυλιανή οἱ ἀκολουθίες αὐτές, ὅπως ἀναφέρονται παραπάνω

Ἡ Πασχαλινὴ λιτανεὶα τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ χρόνια, στὸν ἐμπορικὸ δρόμο τῆς Παροικίας. (ΑΡΧΕΙΟ: Γιάννη Παπανικολάου)

- θὰ πρέπει νά ἦταν, ἂν θυμᾶμαι καλά, τό 1950 - τό βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, στίς 7 ἡ ὥρα, μέ κρύα καρδιά, πῆγαμε στήν Ἐκατονταπυλιανή. Μόλις ἄρχισε ἡ ἀκολουθία ἄρχισε καί ἡ βροχή. Ἐβρεχε πολὺ δυνατὰ καί ἀσταμάτητα! Ἡ περιφορὰ τοῦ ἐπιταφίου ἐγίνε στίς 9 μ.μ. κάτω ἀπὸ τὸ περιστύλιο τῆς αὐλῆς. Γύρω στίς 10 μ.μ. τελείωσε ἡ ἀκολουθία. Ποιός, ὅμως, μποροῦσε νά φύγει ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, μέ τέτοιο κακό; Γινόταν φοβερός κατακλυσμός! Ἡ καταστροφὴ τοῦ Νῶε, ἔλεγαν οἱ πιστοὶ καί ζητοῦσαν τὴν βοήθεια τῆς Παναγίας, γιὰ τὴν σωτηρία τους! Οὔτε ἓνας, ἀπὸ τὸ πυκνὸ ἐκκλησiasμα, μπόρεσε νά φύγει καί νά ἐπιστρέψει στὸ σπίτι του! Μείναμε παγιδευμένοι μέσα στὸ ναό, μέχρι τὸ ξημέρωμα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, πού κόπασε ἡ θεομηνία! Καί πάλι: ἐπιστρέψαμε στὸ σπίτι μας μέ τὸ μοναδικὸ λεωφορεῖο πού

ὑπῆρχε τότε στὴν Πάρο, τοῦ μακαρίτη Γιώργου Ναυπλιώτη, γιατί οἱ δρόμοι τῆς κωμόπολης εἶχαν μεταβληθεῖ σέ ἀληθινούς χειμάρρους καί ἦταν ἀδιάβατοι. Οἱ περισσότεροὶ πού δέν ἦταν δυνατό νά χρησιμοποιήσουν τὸ λεωφορεῖο, ἔμειναν στὸ ναό μέχρι τὸ πρωῒ!

Ὁ κόσμος ἐρμήνευσε αὐτὸ τὸ πρωτοφανές, γιὰ τὴν Πάρο, γεγονός, σάν θέληση τῆς Παναγίας, νά διατηρηθεῖ τὸ παλαιὸ ἔθιμο! Ὁ Μητροπολίτης, ἔπειτα ἀπ'αὐτό, ἔδωσε ἐντολή, ἡ περιφορὰ τοῦ ἐπιταφίου τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς, νά πραγματοποιεῖται ὅπως καί πρῶτα, δηλαδή, τὰ μεσάνυχτα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς καί μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ του στὸ ναό, νά ἀκολουθεῖ ἡ λειτουργία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Αὐτὸ γίνεται μέχρι σήμερα, παρ' ὅλο πού πραγματοποιεῖται καί δευτέρη λειτουργία, τὸ πρωῒ αὐτῆς τῆς μέρας, στὴν Ἐκατονταπυλιανή.

Τὸ Μεγάλο Σάββατο, τὸ πρωῒ, οἱ νοικοκυρές ἦταν στίς δόξες τους! Ἐπρεπε νά ἐτοιμάσουν τὸ ἀναστάσιμο νυκτερινὸ τραπέζι, μέ τὸ βραστό ἀρνάκι. Τὴν μαγειρίτσα δέν τὴν ξέραμε τότε. Ἐτοίμαζαν καί τὰ πασχαλινὰ γλυκίσματα: κουλουράκια, τσουρέκια, μυζηθρόπιττες - τίς λέγαμε τότε τυρόπιττες - πού ἦταν τὸ χαρακτηριστικὸ παριανό, πάσχαλινὸ γλύκισμα.

Ἡ ἀκολουθία τῆς Ἀνάστασης, γινόταν καί στίς δύο ἐνορίες, καί στὴν Ἐκατονταπυλιανή καί στὴ Ζωοδόχο Πηγή. Ἀρχίζε στίς 11 μ.μ. τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ὅπως γίνεται καί τώρα. Στὴν τελευταία, ὑπῆρχε τὸ ἐξῆς ἔθιμο: Σ' ἓνα μεγάλο λάκκο πού ἄνοιγαν κοντὰ στὴν βρύση τοῦ Καμπάνη, πού ὑπῆρχε τότε, στὴ νότια πλευρὰ τῆς πλατείας πού βρίσκεται μπροστά στὸ ναό, σ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ἀναστάσιμης ἀκολουθίας, ἔκαιγαν πολλὰ δεμάτια μέ κλαδιὰ καί ξερούς θάμνους. «Ἐκαίγαν τοὺς Ἑβραίους πού σταύρωσαν τὸν Χριστό», ἔλεγαν τότε. Οἱ φλόγες ἔφταναν ψηλά καί ἔλαμπε ὁ τόπος, πρὸς μεγάλη τέρψη ὅλων τῶν παιδιῶν πού παρακολουθοῦσαμε ἐντυπωσιασμένα τὸ μεγαλόπρεπο αὐτὸ θέαμα!

Καί ὅταν ἐρχόταν ἡ πολυπόθητη ὥρα καί ἀκουγόταν ἀπὸ τὰ χεῖλη τῶν ἱερέων, ὁ νικητῆριος παιάνας τῆς ζωῆς κατὰ τοῦ θανάτου, τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», τότε ἄρχιζε «ὁ ὀρυμαγδὸς τῆς μάχης» καί στὰ

δύο μέτωπα: τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς καί τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς! Βαρελότα, τρίγωνα, πυροτεχνήματα, χαλοῦσαν κυριολεκτικά τόν κόσμο καί ἔπνιγαν, ὄχι μόνο τίς ψαλμωδίες τῶν ἱερέων καί τῶν ἱεροψαλτῶν, ἀλλά καί αὐτούς τοὺς ἦχους ἀπὸ τίς καμπάνες! Κάποτε οἱ κρότοι σταματοῦσαν, οἱ ἀνυπόμονοι ἔφευγαν γιὰ νά «πασχάσουν», ἐνῶ οἱ περισσότεροι πιστοὶ ἔμπαιναν πάλι στήν ἐκκλησία, γιὰ νά παρακολουθήσουν μέχρι τό τέλος τήν πασχαλινή λειτουργία καί νά φύγουν γιὰ τὰ σπίτια τους, μέ τό «ἅγιο φῶς», νά κάνουν πάνω ἀπὸ τίς πόρτες τους, τόν καθιερωμένο σταυρό, μέ τήν αἰθάλη τοῦ ἀναστάσιμου κериоῦ τους καί μετά νά ἀπολαύσουν τό πασχαλινό τους δεῖπνο!

Τήν Κυριακή τοῦ Πάσχα, οἱ νοικοκυρές ἐτοίμαζαν πολύ πρωῒ τό μεσημεριανό πασχαλινό φαγητό, γιὰ νά τό στείλουν ἐγκαίρως στό φοῦρνο. Ἐπρεπε νά εἶναι ἔτοιμο νωρίς τό μεσημέρι, ἀφοῦ στίς 2 ἡ ὥρα ξεκινούσε, ἀπό τήν Ἑκατονταπυλιανή, ἡ λιτανεία τοῦ Πάσχα καί ἔπρεπε ὅλη ἡ οἰκογένεια νά πάει σ' αὐτήν. Τό πασχαλινό μενού σχεδόν πάντα, ἦταν γιὰ ὅλους τό ἴδιο: ἀρνάκι στό φοῦρνο, μέ πατάτες. Τό ἀρνί τῆς σουβλάς ἦταν κάτι τό σχεδόν ἄγνωστο, στό νησί μας! Ἡ συνήθεια, νά πηγαίνουν οἱ ἀνθρωποὶ τήν Κυριακή τοῦ Πάσχα, στίς ἐξοχές καί ἐκεῖ νά ψήνουν ἀρνιά, ἄρχισε νά ἐπικρατεῖ πολύ ἀργότερα. Θυμᾶμαι, αὐτή τή μέρα, μόνο ὁ μπάρμπα-Θανάσης ὁ Πρωτολάτνης, κάτω ἀπὸ τό τριόροφο σπίτι τοῦ Βάλνινδα, ἔψηνε μερικές σουβλές κοκορέτσι καί ἀπὸ ἐκεῖνον ἔπαιρνε, ὁ πατέρας μου, ἕνα κομμάτι στήν λαδόκολλα καί τό ἔφερνε στό σπίτι.

Τό μεσημέρι τῆς Κυριακῆς του Πάσχα, στίς 2 ἡ ὥρα, γινόταν, ὅπως ἀναφέραμε, ἡ λιτανεία καί στή συνέχεια, ὁ ἑσπερινός τῆς Ἀγάπης, μόνο στήν Ἑκατονταπυλιανή. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς κωμόπολης ἦταν παρόντες. Μόνο οἱ ἀνήμεροι καί οἱ κατάκοιτοι ἔλειπαν. Οἱ κοπέλλες φοροῦσαν τὰ καινούργια ἀνοξιάτικα φορέματα τους καί γινόντουσαν ὁ στόχος τῶν ἀναρίθμητων βαρελότων πού ἔριχναν οἱ νεαροί, σ' ὅλη τήν διαδρομή τῆς λιτανείας. Στόν παραλιακό δρόμο, ἀπέναντι ἀπὸ τήν Ζωοδόχο Πηγή, ὑπῆρχε κρεμασμένο σέ ψηλὸ ξύλινο ἱκρίωμα, τό ὁμοί-

ωμα τοῦ Ἰουδα, παραγεμισμένο μέ ἄχυρα καί ἄλλα εὐφλεκτα ὑλικά. Καί ὅταν ἡ λιτανεία ἔφτανε σ' αὐτό τό σημεῖο, ὁ προδότης μαθητὴς γινόταν ὁ στόχος τῶν νεαρῶν, πού τόν κτυποῦσαν μέ βαρελότα καί ἄλλες κροτίδες, μέχρι πού γινόταν παρανάλωμα τῆς φωτιᾶς!

Μετά τήν δέηση πού γινόταν ἔξω ἀπὸ τό ναό τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἡ λιτανεία συνέχιζε τόν δρόμο τῆς πρὸς τήν Ἑκατονταπυλιανή, μέ «ὑπόκρουση» τοὺς κρότους τῶν βαρελότων.

Ἡ λιτανευτική πομπή, ἀκολουθώντας τήν σημερινή διαδρομή, μέσα στήν «πολεμική ἀτμόσφαιρα» πού προκαλοῦσαν οἱ ἐκρήξεις τῶν βαρελότων καί τῶν κροτίδων, ἔφτανε κάποτε στήν Ἑκατονταπυλιανή καί ἄρχιζε ἀμέσως, ὁ ἑσπερινός τῆς Ἀγάπης.

Ἡ χαρμόσυνη αὐτὴ ἀκολουθία, τελείωνε μέ τό «Χριστὸς Ἀνέστη», πού μόλις ἀκουγόταν μέσα στοὺς κρότους καί τοὺς δυνατοὺς ἦχους, ἀπὸ τὰ πολλά ὀρειχάλκινα γουδιὰ, πού κτυποῦσαν τὰ παιδιὰ, μέσα στό Ἱερό Βῆμα!

Μέ τόν ἑσπερινό τῆς Ἀγάπης, ἔκλειναν οἱ ἐκκλησιαστικές ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας καί τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Μετά τόν ἑσπερινό, ἔφηβοι καί παιδιὰ, τρέχαμε στίς «κούνιες» πού δέναμε στὰ δένδρα τῶν κήπων καί τῶν δρόμων, ἀκόμα καί στὰ θαλασσόδεντρα πού ὑπῆρχαν τότε, στή σημερινή μεγάλην πλανεῖα, μέ τήν προτομή τῆς Παριανῆς ἡρωίδας Μαντῶς Μαυρογένους καί τό μνημεῖο τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης. Ἐκεῖ, μέσα στὰ μύρα τῆς ἀνοιξης, ἄρχιζαν καί τὰ πρῶτα ἐφηβικά σκιρτήματα! Ἐκεῖ πλεκόντουσαν καί τὰ πρῶτα ἀθῶα εἰδύλια! Ἀξέχαστα χρόνια!

Κάθε χρόνο, λοιπόν, τίς πένθιμες μέρες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας καί τήν χαρμόσυνη μέρα τοῦ Πάσχα, οἱ ἴδιες σκέψεις μέ κατακλύζουν καί πιστεύω πὼς τό ἴδιο συμβαίνει καί σ' ὅλες καί σ' ὅλους τοὺς Παριανούς τῆς γενιᾶς μου. Τώρα πού βαδίζουμε πρὸς τὴ δύση τοῦ βίου μας, ξαναγυρίζουμε στίς ρίζες μας καί ἀναπολοῦμε μέ νοσταλγία, ὅλα αὐτὰ τὰ παλιά ἔθιμα, πού ἔδιναν νόημα καί περιεχόμενο στή ζωὴ μας!

ΠΑΝΑΓ.Ι. ΠΑΤΕΛΛΗΣ

Έργασίες τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων στό συγκρότημα τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς

Ένα ἀπὸ τὰ δύο Σεραφεῖμ, σὲ σφαιρικὸ τρίγωνό τοῦ τροῦλλου τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς. Δεξιά: Ἀπὸ τὶς ἐργασίες συντήρησης τῶν σφαιρικῶν τριγῶνων τοῦ τροῦλλου τοῦ ναοῦ.

Πό τὰ τέλη Μαΐου μέχρι τό τέλος Ἰουλίου 2015, πραγματοποιήθηκαν ἀνασκαφικές ἐργασίες στό Ἱερό Προσκύνημα τῆς Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς, ὑπὸ τή διεύθυνση τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καί Ἀθλητισμοῦ Δημήτρη Ἀθανασούλη, τή συμμετοχή τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐφορείας ἀρχαιολόγου Χαρίκλειας Διαμαντή καί ἐργατοτεχνίτη Γιώργου Μπιλίρη καί τοῦ ἑκτακτοῦ ἀρχαιολόγου Ἀναστάσιου Λαμπράκη. Οἱ ἐργασίες ἐκτελέστηκαν μέ τήν ἀμέριστη συνδρομή τοῦ Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Παροναξίας, κ. Καλλίνικου καί τῆς Διοίκησης τοῦ Ἱεροῦ Προ-

σκυνήματος. Ἡ ἀνασκαφική ἔρευνα ἔγινε ἐν ὄψει ἐργασιῶν ποῦ ἀπαιτοῦντο νά γίνουν προκειμένου νά ἀντιμετωπιστοῦν ἔντονα προβλήματα ὑγρασίας στήν ἀνατολική πλευρά τοῦ συγκροτήματος. Οἱ ἐργασίες ἀφοροῦσαν στή σφράγιση τῶν ἄρμων μέ εἰδικό κονίαμα καί ἐν συνεχείᾳ σέ ἀποστραγγιστικά ἔργα ὀμβρίων.

Ἡ ἀνασκαφική διερεύνηση ἀφοροῦσε εἰδικότερα στήν περιοχὴ ἀνατολικά τῶν ἀψίδων τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἀγ. Νικολάου, τῆς βασιλικῆς τῆς Παναγίας καί τῶν παρεκκλησίων Ἀγ. Ἀναργύρων καί Ἀγ. Φιλίππου. Στό πλαίσιο αὐτῆς τῆς ἔρευνας ἀποκαλύφθηκαν ἀρχιτεκτονικά κατάλοιπα διαφόρων περιόδων, τουλάχιστον ἀπὸ τοὺς ρωμαϊκοὺς μέχρι καί τοὺς μεταβυζαντινοὺς χρόνους. Ἐπίσης βρέθηκε κεραμική ἡ ὁποία χρονολογεῖται

τουλάχιστον από την αρχαϊκή μέχρι την μεταβυζαντινή περίοδο. Ίδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τά ευρήματα που χρονολογούνται στην πρωτοβυζαντινή περίοδο, όποτε ανοικοδομήθηκε ο πυρήνας του συγκροτήματος. Από τή μέχρι τώρα έρευνα ενισχύεται ή εικόνα της Έκατονταπυλιανής ως κέντρου του οικισμού της πρωτοβυζαντινής Παροικιάς, ως παραγωγού ή και δέκτη παριανών αγαθών αλλά και ως προσορισμού προϊόντων από όλη τή Μεσόγειο, μέσα από τους θαλάσσιους έμπορικούς και προσκυνηματικούς δρόμους του Αιγαίου.

Τά κύρια πορίσματα των εργασιών παρουσιάστηκαν στό έπιστημονικό Συνέδριο «Έιρός Ναός Παναγίας Έκατονταπυλιανής Πάρου. 50 χρόνια από τήν αποκατάστασή του από τόν Άναστάσιο Όρλάνδο» που πραγματοποιήθηκε στό Έιρό Προσκύνημα στις 11-14 Σεπτεμβρίου 2015.

Έπίσης κατά τό ίδιο διάστημα πραγματοποιήθηκαν από συντηρητές της Υπηρεσίας μας, εργασίες συντήρησης των τοιχογραφιών των σφαιρικών τριγώνων του τρούλου της βασιλικής της Παναγίας Έκατονταπυλιανής, κατά τή διάρκεια των οποίων παρατηρήθηκαν ρηγματώσεις στους θολίτες του σφενδόγιου της ανατολικής κεραίας.

Στή συνέχεια έγινε αὐτοψία από μηχανικούς της ΕΦΑΚΥΚ και της ΔΑΒΜΜ (Π. Παπαευαγγελίου και Α. Οικονομοπούλου) όπου διαπιστώθηκε ρωγμή σέ θολίτες του ανατολικού τόξου. Έγιναν άμεσες εργασίες ύποστήλωσης του ανατολικού αλλά και του νότιου τόξου, σέ συνέχεια

των ύφιστάμενων ξύλινων ικριωμάτων και έλήφθησαν δείγματα για άνάλυση από τό κέντρο λίθου του ΥΠΠΟΑ για νά εξεταστεί ή σύσταση και ή κατάσταση διατήρησής τους ώστε νά όδηγηθούμε σέ άσφαλή τεκμηρίωση της παθολογίας και στή συνέχεια στόν τρόπο επέμβασης.

Παράλληλα έγινε αίτημα χρηματοδότησης για άμεσες στερεωτικές εργασίες προς τίς οικονομικές υπηρεσίες του ύπουργείου μας, και στήν συνέχεια άνατέθηκε ή σύνταξη μελέτης σέ ειδικευμένους πολιτικούς μηχανικούς Π. Παναγιωτόπουλος & συνεργάτες, για τήν στατική έπάρκεια μέ τήν μέθοδο της άριθμητικής προσομοίωσης και σύνταξη πρότασης επέμβάσεων. Οί εργασίες που προτάθηκαν ήταν ή έφαρμογή μικροενεμάτων, καθαρισμός και προστασία των λίθων του τόξου και εκ νέου άρμολόγηση των άποσπασθέντων παλαιών κονιαμάτων. Οί εργασίες έγιναν από ειδικευμένο συνεργείο, τόν Δεκέμβριο 2015, μέ επίβλεψη μηχανικών της ΕΦΑΚΥΚ και του γραφείου που εκπόνησε τή μελέτη.

Ἡ Τιμία Κάρα τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης στήν Πάρο

Μέ ἐνέργειες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Καλλινίκου καί μέ τή βοήθεια τῆς Παναγίας μας θά ἔχουμε τή μεγάλη χαρά καί εὐλογία νά ὑποδεχτοῦμε στήν Πάρο τήν τιμία κάρα τῆς ὁσίας Θεοκτίστης στίς 20 Μαΐου ἐ.ἔ., παραμονή τῆς ἑορτῆς τῶν κτητόρων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Ἀγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης.

Ἡ τιμία κάρα θά συνοδεύεται ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σάμου καί Ἱκαρίας κ. Εὐσέβιο καί θά παραμείνει ὀρισμένες μέρες στό νησί μας γιά τήν προσκυνήσουν οἱ πιστοί τῆς μητροπολιτικῆς περιφερείας.

Τό Ἱερό Προσκύνημα μέ ἀνακοινώσεις του θά ἐνημερώσει τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς γιά ὅλα τά σχετικά μέ τήν ἄφιξη καί τήν παραμονή τῆς Ἀγίας στό νησί μας.

Ἐκδηλώσεις ἀπό τή χορωδία τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς

Πλούσια σέ δραστηριότητα ἡ χορωδία Βυζαντινῆς Μουσικῆς «Ρωμανός ὁ Μελωδός».

Στίς 17/1/16 ἔψαλλε στόν πανηγυρικό ἑσπερινό στόν Ἅγιο Ἀντώνιο στή Μάρπησσα.

Στίς 23/1/16 ἔψαλλε στόν ἑσπερινό στόν ἐνοριακό ναό Ἀγίου Γεωργίου στήν Ἀγκαιριά.

Στίς 22/2/16 ἔψαλλε στόν ἑσπερινό στόν ἐνοριακό ναό Ζωοδόχου Πηγῆς στήν Παροικιά.

Στίς 18/3/16 ἔψαλλε τοὺς Α΄ Χαιρετισμούς στόν ἐνοριακό ναό Ζωοδόχου Πηγῆς στήν Παροικιά.

Στίς 19/3/16 ἀνοίξε τό πρόγραμμα καί συμμετεῖχε μέ μεγάλη ἐπιτυχία, κατά γενική παραδοχή, στήν 1^η συνάντηση χορωδιῶν Πάρου, πού πραγματοποιήθηκε στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου στόν Κῶστο, παρουσία καί σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας.

Τέλος τήν Παρασκευή 25/3/16 ἔψαλλε τοὺς Β΄ Χαιρετισμούς στόν ἐνοριακό ναό τοῦ Ἀγίου Νικολάου στήν Ἀντίπαρο.

Οι Νεανικές Συντροφίες του Ἱ.Π. Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς

Τό τετραήμερο 4 – 7 Μαρτίου 2016, οἱ Νεανικές Συντροφίες τοῦ Ἱ.Π. Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς, διοργάνωσαμε τήν ἐτήσια καί καθιερωμένη πλέον ἐκδρομή μας, αὐτή τή φορά στή μαγευτική Καλαμπάκα.

Συγκεκριμένα, ἀφοῦ ταξιδέψαμε μέ τό πλοῖο γιά τόν Πειραιά, ἐπιβιβάστήκαμε στά δύο ἀνετα λεωφορεῖα μας καί ἐπισκεφθήκαμε τήν πανέμορφη Καλαμπάκα (ὅπου καί διαμέναμε), τά Μετέωρα, τή Λίμνη Πλαστήρα, τά χωριά τῶν Ἀγράφων, τήν Πύλη Τρικάλων, τήν Ἐλάτη, τό Περτούλι καί τήν ὁμορφη πόλη τῶν Τρικάλων.

Ἐκκλησιαστήκαμε στήν Ἱερά Μονή Μεγάλου Μετεώρου καί προσκυνήσαμε σέ ἱστορικά μοναστήρια, ὅπως αὐτά τοῦ Ἀγίου Στεφάνου καί Μονῆς Βαρλαάμ Μετεώρων ἀλλά καί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κορώνης.

Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή, θά θέλαμε νά εὐχαριστήσουμε τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας κ.κ. Καλλίνικο γιά τήν εὐχή καί τήν εὐλογία του, καθώς καί γιὰ τήν ἐμπρακτική ἐκφραση τῆς ἀγάπης του μαζί μέ τά ὑπόλοιπα μέλη τῆς Δ.Ε. τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος, πού ὁμόφωνα ἀποφάσισαν τήν οικονομική στήριξη τῆς ἐκδρομῆς μας. Εὐχαριστοῦμε ἐπίσης τό τουριστικό γραφεῖο Travel Time καί συγκεκριμένα τοὺς κ. Θεόδωρο καί κα Ἑλένη Παπαγεωργίου γιά τήν ἀπογνῶνη προετοιμασία καί ὁργάνωση

τῆς ἐκδρομῆς. Ἐπίσης, τοὺς ὁδηγοὺς καί ξεναγοὺς μας οἱ ὁποῖοι μᾶς ὑπέμειναν αὐτές τίς ἡμέρες. Φυσικά τό ξενοδοχεῖο Amalia Hotel Kalampaka τόσο γιά τή διαμονή μας ὅσο καί γιά τή γιορτή πού μᾶς ἐτοίμασαν τό τελευταῖο βράδυ. Ἀκόμη, τό πρακτορεῖο Meltemi τοῦ κ. Ἰω. Μπιζά γιά τήν ἐξυπηρέτηση στό θέμα τῶν εἰσιτηρίων. Τέλος, ὅλους τοὺς γονεῖς καί τά παιδάκια τοὺς πού συμμετεῖχαν σέ αὐτή τήν ἐκδρομή, στήν ὁποία γίναμε ὅλοι μία μεγάλη καί ζεστή παρέα, κάτι πού ἔκανε τήν ἐκδρομή μας ἀκόμα πιό ὁμορφη καί διασκεδαστική.

Τά μαθήματα τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου συνεχίζονται κανονικά, κάθε Κυριακή, ἀμέσως μετά τόν ἐκκλησιασμό στίς αἵθουσες τῶν Νεανικῶν Συντροφιών τῆς Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς καί γιά τή φετινὴ χρονιά θά ὁλοκληρωθοῦν στίς 12 Ἰουνίου μέ τήν καθιερωμένη μας καλοκαιρινή ἐξόρμηση-ἐκδρομούλα.

Ποιμαντορική Ἐγκύκλιος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Καλλινίκου Ἐπί τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα

**Πρός τόν Ἱερό κλῆρο καί τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανούς τῆς
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας**

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Μέσα σέ κλίμα πανηγυρικό καί εὐφρόσυνο, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας ἑορτάζει ξανά τό κοσμοχαρμόσυνο καί κοσμοσωτήριο γεγονός τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ἡ Ἐκκλησιαστική παράδοση, μᾶς μεταδίδει τό μήνυμα καί τόν ἐνθουσιασμό τοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως, μέσα ἀπό τήν πανέμορφη ὕμνολογία τῆς ἑορτῆς, ἡ ὁποία τόσο μέ τό περιεχόμενο τῶν ποιητικῶν κειμένων ὅσο καί μέ τόν τρόπο καί τόν τόνο τῆς ἀποδόσεώς τους, θέλει νά μᾶς καταστήσει κοινωνούς αὐτῆς τῆς ὄντως ἀρρήτου χαρᾶς.

Καί ἡ λαϊκή ὁμος παράδοση μέ τόν τόσο ἡχηρό καί ἐντυπωσιακό τρόπο πού ὑποδέχεται τό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως, μαρτυρεῖ αὐτή τήν χαρά πού ἀπορρέει ἀπό τό κενό μνημεῖο καί πλημμυρίζει τά σύμπαντα.

«Ἴδου γάρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ, χαρὰ ἐν ὧ τῷ κόσμῳ. Διὰ παντὸς εὐλογοῦντες τὸν Κύριον, ὑμνοῦμεν τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ».

Χαρά καί εὐφροσύνη εἶναι οἱ λέξεις πού χαρακτηρίζουν τό περιεχόμενο τῆς ἑορτῆς. Λέξεις τόσο ὁμορφες καί τόσο δυνατές, πού κυριαρχοῦν μέσα στους στίχους τῶν ἀναστάσιμων λειτουργικῶν κειμένων ἀλλὰ πού δυστυχῶς ἀπουσιάζουν σέ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου.

Μέ μιὰ πρόχειρη ματιά στὴν πραγματικότητα πού μᾶς περιβάλλει, εὐκόλα διαπιστώνει κανεὶς ὅτι ἡ χαρά δέν ἀποτελεῖ πλέον κυρίαρχο στοιχεῖο τῆς ζωῆς μας. Θὰ μπορούσε νά πεῖ κανεὶς ὅτι αὐτὸ συμβαίνει, ἐξ αἰτίας τῶν δυσάρεστων γεγονότων πού διαδραματίζονται γύρω μας. Ἡ ἄποψη αὐτὴ ἔχει δόση ἀλήθειας ἀλλὰ δέν εἶναι ἡ βασικὴ αἰτία, ἀφοῦ τά δυσάρεστα γεγονότα δέν ἔλειψαν ποτέ ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἱστορία δέν γράφτηκε πάντοτε μέ φωτεινά γράμματα. Αὐτὸ ὅμως δέν ἐμπόδιζε τὴν χαρά νά βρίσκεται στὴ ζωὴ μας. Οἱ ἄνθρωποι κάποτε μπορεῖ καί νά ὑπέφεραν, ἀλλὰ δέν ξέχναγαν νά χαμογελοῦν καί νά χαίρονται μέ αὐτά πού εἶχαν, ὅσο λίγα κι ἂν ἦταν καί ὅσο κι ἂν δοκιμάζονταν ἀπὸ τά προβλήματα τῆς ζωῆς τους. Ἐξάλλου καί ἡ χαρά τῆς Ἀναστάσεως δέν προῆλθε ἀπὸ κάποιο εὐχάριστο γεγονός, ἀλλὰ *«ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ, ἐν ὧ τῷ κόσμῳ».*

Σήμερα δυστυχῶς ἡ ζωὴ μας βρίσκεται πολύ μακριά καί ἀπὸ τὸν Σταυρὸ καί ἀπὸ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Ἡ βασικὴ αἰτία γιὰ τὴν ἀπουσία τῆς χαρᾶς ἀπὸ τὴν ζωὴ μας, εἶναι ἡ ἀπουσία τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ ἀπὸ αὐτὴν. Μάθαμε τὰ τελευταῖα χρόνια νὰ ἀναζητοῦμε τὴν χαρὰ ὅπουδήποτε ἄλλου, ἐκτός ἀπὸ ἐκεῖ πού ὑπάρχει πραγματικά. Τό πρόσωπο τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἔγινε ἀπόμακρο καί δυσδιάκριτο. Ἐπὶ κέντρο τῆς ζωῆς μας ἔγινε τό δικό μας πρόσωπο, ἢ καλύτερα τό δικό μας ἄτομο. Ἡ ζωὴ μας ἔγινε ἀτομοκεντρικὴ καί ἔτσι ξεχάσαμε τό πρόσωπο τοῦ ἀδελφοῦ μας, τοῦ συνανθρώπου μας. Χάσαμε τὴν πίστη μας καί μαζί μέ αὐτὴν χάσαμε καί τὴν ἀνθρωπιὰ μας. Πῶς νὰ ἐλπίζει ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ὅταν ἀρνεῖται τὴν ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως; Πῶς νὰ χαίρεται ὅταν δέν προστρέχει στὴν πηγὴ τῆς ἀναστημένης χαρᾶς πού εἶναι ὁ Χριστός; Πῶς νὰ ὑπομένει ὅταν δέν ἐμπνέεται ἀπὸ τὸν ὑπομείναντα καί Σταυρόν καί θάνατον Ἀναστάντα Κύριο; Κι ὅμως, ἡ χαρὰ πού μοιάζει κάτι τόσο μακρινό στὶς μέρες μας βρίσκεται δίπλα μας, ἀρκεῖ νὰ στρέψουμε τό βλέμμα καί τὴν καρδιά μας στὴν πηγὴ αὐτῆς τῆς χαρᾶς, στό κενὸ μνημεῖο καί νὰ ἀγαπήσουμε «τὸν ὑπὲρ ἡμῶν παθόντα καί ταφέντα καί Ἀναστάντα Κύριο».

Ἀδελφοί μου,

Σήμερα, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία «*χαρὰς τὰ πάντα πεπλήρωται, τῆς Ἀναστάσεως τὴν πεῖραν εἰληφότα*», ἃς κάνουμε μιὰ γενναία μεταστροφή πρὸς τὸν Ἀναστάντα Χριστό, τὴν πηγὴ τῆς ὄντως χαρᾶς, ὅχι μόνο γιὰ ἐμᾶς ἀλλὰ καί γιὰ τὰ παιδιά καί τὰ ἐγγόνια μας, γιὰ τίς γενιές πού ἔρχονται, πού εἶναι τό μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου καί τοῦ κόσμου ὁλόκληρου καί πού δικαιοῦνται νὰ χαίρονται καί νὰ ἐλπίζουν σέ ἓνα καλύτερο αὔριο.

Εὐχομαι αὐτὴ ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ πού ἀπὸψε φωταγωγεῖ, κινεῖ καί πλημμυρίζει τὰ πάντα νὰ συνοδεύει καί νὰ κατευθύνει τὴν ζωὴ ὅλων, ἰδιαιτέρως δέ τῶν ἀδελφῶν μας τῶν ἀσθενῶν ἢ τῶν δοκιμαζομένων ἀπὸ πένθος ἢ ἀνέχεια, τῶν ἀποδήμων ἢ τῶν ταξιδευόντων στὶς θάλασσες, τῶν ἐγγύς καί μακρὰν καί τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ναξίων, Παρίων καί Ἀντιπαρίων.

Χριστὸς Ἀνέστη ἀδελφοί μου!

Ὁ Ἐπίσκοπός σας

Ὁ Παρναξίας Καλλίνικος

† Ο ΠΑΡΝΑΞΙΑΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Τό Μυτατώριον τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς

Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι πίσω ἀπό κάθε λαϊκή παράδοση κρύβεται πάντοτε κάποια ἀλήθεια. Ἔτσι, καί γιά τήν ἐκκλησία τῆς Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς οἱ παραδόσεις πού λέγονται γι' αὐτήν ἀπό αἰώνων κρύβουν καί κάποιες ἀλήθειες πού ἔρχονται νά τίς ἐπιβεβαιώσουν οἱ ἀρχαιολογικές ἔρευνες, ὅπως τά πρόσωπα τοῦ πρωτομάστορα καί τοῦ βοηθοῦ του, πού ἔχουν ἀποθανάτιστεϊ στά μαρμάρινα ὁμοιώματά τους στή βάση τῶν δύο κιόνων-παραστάδων τοῦ παλαιοῦ θυρώματος τῆς κεντρικῆς εἰσόδου στόν ναό τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, ἔργο τοῦ 17^{ου} αἰώνα.

Καί ἐπίσης, ὅτι ὁ περικαλέστατος ναός τῆς Παναγίας, ὁ μεγαλύτερός τοῦ Ἀρχιεπελάγου, τοῦ 6^{ου} αἰώνα, πού ἡ εὐφυΐα τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐπὶ αὐτοκρατόρων Ἰουστινιανοῦ καί Θεοδώρας, εἶχε ὑψώσει, εἶναι μικρογραφία τοῦ ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἀρχιτέκτων τῆς Ἀγίας Σοφίας, ἡ ὁ μαθητής τοῦ Ἰγνάτιος, ἐδημιούργησε αὐτό τό λαμπρό, ἐξαίσιον ἀρχιτεκτονικό σύνολο τῆς Πάρου.

Ἐπομένως θά πρέπει νά σκεφθοῦμε,

Ἡ εἴσοδος στοῦ Μυτατώριου τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς. (ΦΩΤΟ: Μαρίας Δρακάκη)

στηριζόμενοι στήν ἀνωτέρω παράδοση, ὅτι καί τά ἐπιμέρους κτίσματα, παρεκκλήσια, διάφοροι χώροι καί ἄλλα γνωρίσματα τοῦ ναοῦ, ἀντιγράφουν τά ὅμοια τῆς Ἀγίας Σοφίας, ἀνάμεσα στά ὁποῖα καί τό μυτατώριον, χώρος πού μέ ἰδιαίτερη συγκίνηση καί θαυμασμό τό εἶδαμε νά ὑπάρχει καί στό ναό τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, κατά τίς ἀνακαινιστικές ἐργασίες πού ἐγιναν πρόσφατα.

Ἦδη, τό εἶχαν ἀναφέρει δύο συγγραφεῖς σέ βιβλία τους πού πραγματεύονται τήν ἱστορία καί τήν τέχνη τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ (4^{ου} αἰ.) καί τοῦ βυζαντινοῦ ναοῦ (6^{ου} αἰ.) τῆς Παναγίας: ὁ ἕνας Νάξιος (Γεώργιος Ν. Κορρές, φιλόλογος, γυμνασιάρχης) καί ὁ ἄλλος Πάριος (Θεολόγος Χρ. Ἀλιπράντης, ἀρχαιολό-

γος, καθηγητής βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας καί τέχνης στό Α.Π.Θ.).

Ὅμως, μόλις τελευταίως, μέ τήν ἀνακαίνιση τοῦ χώρου (δύο δωμάτια), πού ὑπάρχει στό ἀνατολικό ἄκρο τῆς νοτίας πτέρυγας τοῦ γυναικωνίτου, διεπιστώθη ὅτι ἐκεῖ πράγματι ἦταν τό λεγόμενο μυτατώριον, πού ἀναφέρουν καί οἱ ἀνωτέρω συγγραφεῖς.

Συγκεκριμένα, ὁ Γεώργιος Ν. Κορρές γράφει στό βιβλίο του «Ἡ Ἐκατονταπυλιανή τῆς Πάρου» 1954 σσ. 97-98: «Ἄνωθεν ἀκριβῶς τούτου [διακονικοῦ τοῦ Ἱ. Βήματος τοῦ μεγάλου ναοῦ] ὑπάρχει αἶθουσα, ἐπικοινωνοῦσα διά θύρας μετά τοῦ νοτίου τμήματος τοῦ γυναικωνίτου τοῦ μεγάλου ναοῦ καί ἐπέχουσα τήν θέσιν τοῦ μυτατώριου τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως». Καί σέ ὑποσημείωση διευκρινίζει: «Μυτατώριον ἦτο ἡ αἶθουσα εἰς τήν ὁποίαν ἤλασσαν ἐνδύματα καί ἀνεπαύετο ὁ αὐτοκράτωρ. Ὅμοια αἶθουσα ὑπῆρχεν ἀντιστοίχως εἰς τήν βορείαν πλευράν διά τήν αὐτοκρατείραν».

Αὐτά, βέβαια, πού γράφει ὁ Κορρές, εἶχαν ἐφαρμογή στήν Ἀγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου ὑπῆρχον δύο μυτατώρια καί ἀφοροῦσαν στούς αὐτοκράτορες καί ὄχι στήν Παναγία Ἐκατονταπυλιανή, ὅπου εἶχε χρησιμοποιηθεῖ ἀπό τοὺς ἀρχιερεῖς καί τοὺς ἱερεῖς. Θά εἶχε τήν θέσιν διακονικοῦ ἢ σκευοφυλακίου ἢ ἱματιοφυλακίου ἢ δωματίου ἀναπαύσεως τῶν κληρικῶν.

Ὁ Θεολόγος Χρ. Ἀλιπράντης εἶναι λακωνικότερος καί σαφέστερος στήν ἀναφορά του στό μυτατώριον (mutatorium: ἡ ὀρθή γραφή, ἀπό τό λατιν. ρ. muto, - are = ἀλλάσσω. Muto vestem = ἀλλάσσει αἰσθητὰ, στολή, καί ἀρσ. mutator, -oris= ὁ μεταβάλλων, ὁ ἀνταλλάσσει. Ἀπαντοῦν καί οἱ γραφές: μυτατόριον, μοντατόριον καί μπατόρον.

Γράφει στό βιβλίο του «Ἡ Ἐκατονταπυλιανή τῆς Πάρου» Ζ' ἔκδοσις 2007 σ. 47: «Πάνω ἀπό τό διακονικό [σήμερα παρεκκλήσιο τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων] διαμορφώνεται αἶθουσα πού ἐπικοινωνεῖ μέ τό νότιο τμήμα τοῦ γυναικωνίτη τοῦ μεγάλου ναοῦ. Ἡ αἶθουσα αὐτή ἐχρησίμευσεν ὡς μυτατόριο, δηλ. ὡς τόπος, ὅπου ἄλλαξε στολή ὁ ἐπίσκοπος».

Τό μυτατόριο «εἶναι – γράφει ὁ Δημ. Ἱ. Πάλλας, «Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν Κ' 1950, σ. 295 – γνωστόν μόνον ἐκ τῆς αὐτοκρατορικῆς γάξεως, ὡς ὄνομα ἰδιαιτέρου χώρου ἀλλαγῆς στολῆς (mutate=ἀλλάσσειν) πρό τῆς εισόδου εἰς τήν ἐκκλησίαν. Ἀναφέρεται μόνον εἰς ὠρισμένας ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ

τὴν ἐθιμοτυπίαν ἦτο ὑποχρεωμένος νά ἐκκλησιασθεῖ ὁ βασιλεὺς. Εἰς τὴν Ἀγίαν Σοφίαν οἱ βασιλεῖς ἤλασσαν στολὴν εἰς τὸν ἐξωνάρθηκα, εἰς τό Μικρόν Μυτατόριον (Κων. Πορφυρογεννίτου, Ἔκθεσις τῆς βασιλείου τάξεως Ἰ' 9 κ.α.), ὑπῆρχεν ὁμοῦ καί ἕτερον, ἐπισημότερον, τό Μέγα Μυτατόριον δεξιά τοῦ βήματος εἰς τὴν ΝΑ γωνίαν τοῦ ναοῦ. Τοῦτο περιελάμβανε χώρον διά τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, ἱματιοθήκην καί τρίκλινον [τράπεζα, αἶθουσα]».

Παρόμοια μυτατώρια ὑφίσταντο καί σέ ἄλλες παλαιοχριστιανικὲς καί βυζαντινὲς βασιλικές (Α τῶν Φιλίππων, Νικοπόλεως, Πανόρμου Μυλοποτάμου Κρήτης, Ἐλευσίνας, Α Ν. Ἀγχιάλου Βόλου κ.α.

Ὁ ἀνωτέρω συγγραφεὺς ἀναφέρεται σσ. 298-304, στοὺς χώρους τοῦ νάρθηκα (τριμερὴς νάρθηξ) καί τοῦ αἵθριου, ὅπου ἐκεῖ βρίσκονταν διαμερίσματα πού χρησιμοποιοῦνταν ὡς μυτατώρια καί δικονικά, εἴτε στή νοτία κόγχῃ εἴτε στή βορεία τοῦ νάρθηκα (πρβ. ναὸ Ἐκατονταπυλιανῆς ὅπου ὁ τάφος τοῦ Ν. Κωνδύλη, τοῦ 17^{ου} αἰ.), ἀλλὰ καί στό αἶθριο. «Τό διακονικό δέν ἦταν μόνον τόπος καταθέσεως τῶν προσφορῶν (καί τῶν ὀνομάτων τῶν πιστῶν γιὰ μνημόνευσιν στήν προσκομιδὴ) ἀλλὰ καί τό μέρος ὅπου φυλάσσονταν τὰ ἐν χρήσει ἱερά σκεύη καί τὰ ἀναγκαῖα ἱερά λειτουργικά κείμενα, μάλιστα δέ καί τό ἱερό Εὐαγγέλιο» (Θεολ. Χρ. Ἀλιπράντη, ο.π., σ. 47).

Τό Μέγα Μυτατόριον στήν Ἰουστινιανεία Ἀγία Σοφία «ἀφεώρα μόνον εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐθιμοτυπίαν. Ἦτο τό ἰδιαιτέρον διαμέρισμα τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Ἀγίαν Σοφίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας» γράφει ὁ Πάλλας, ὁ ὁποῖος σέ κανένα σημεῖο τῆς μελέτης του γιὰ τό μυτατόριον τῶν ἐκκλησιῶν δέν ἀναφέρει ὅτι τοῦτο ἦταν τμήμα τοῦ γυναικωνίτη στὶς βασιλικές πού μνημόνευσε.

Ἐπομένως ἐάν πράγματι πιστεύεται ὅτι ὁ ναὸς τῆς Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς εἶχε καί αὐτὸς, ἀκολουθώντας τό σχέδιο τῆς Ἀγίας σοφίας Κωνσταντινουπόλεως, μυτατόριο (ὅπως οἱ Κορρές καί Ἀλιπράντης μᾶς πληροφοροῦν), πού βρισκόταν στό ἀνατολικό ἄκρο τῆς νοτίας πτέρυγας τοῦ γυναικωνίτη τοῦ μεγάλου

λου κεντρικού ναού, επάνω από τό παλαιό διακονικό (καί από τόν 17ο αιώνα παρεκκλήσιο τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων) καί ἐπικοινωνοῦσε μέ σκάλα (σώζονται ἔχνη της) καί μέ θύρα, πού ὑπάρχει, καί ὁδηγοῦσε στόν γυναικωνίτη, τότε θά πρέπει νά θεωρηθεῖ μοναδική ἀποκλειστικότητα καί πρωτοτυπία, τό ὅτι τό μυτατώριον τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς δέν βρισκόταν στό ἀνατολικό τμήμα τοῦ ἰσογείου τοῦ ναοῦ, δηλαδή στό χῶρο τοῦ διακονικοῦ, νότια του Ι. βήματος, ἀλλά στόν γυναικωνίτη.

Μυτατώριον μεταγενέστερα ἐκαλεῖτο καί τό διακονικόν ὀνομασία πού «ὀφείλεται εἰς τήν ἀνταλλαγὴν τῆς τάξεως τῆς ἀμφιέσεως (τοῦ ἐπισκόπου καί τῶν πρεσβυτέρων) εἰς τήν μετὰθεσίν της ἀπό τοῦ μυτατωρίου τοῦ νάρθηκος εἰς τό δεξιὰ τοῦ βήματος μεταγενέστερον διακονικόν» (Πάλλας, ο.π.).

Αὐτά τὰ ὀλίγα ὡς πρὸς τήν ἱστορία, τή θέση καί τὰ χριστιανικά μνημεῖα στά ὁποῖα εἶχε διαπιστωθεῖ ἡ ὑπαρξὴ μυτατωρίου, μέρους τῶν βυζαντινῶν ναῶν,

διόλου εὐκαταφρόνητον, ἀφοῦ εἶχε συνυφανθεῖ μέ ἱερά πρόσωπα πού τελοῦσαν τίς ἀναίμακτες θυσίες, καί ἄλλες ἱεροπραξίες, στά ἱερά θυσιαστήρια τῶν καθαγιασμένων διὰ τῶν αἰώνων βυζαντινῶν ναῶν, ὅπως εἶναι ὁ διατηρούμενος ἀκέραιος, περίπυστος καί μεγαλειώδης, ὁ ναός τῆς Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς.

Στοὺς εἰδικούς ἀρχιτέκτονες καί βυζαντινολόγους ἐναπόκειται νά μελετηθεῖ καί νά παρουσιασθεῖ ἀναλυτικότερα τό μυτατώριον τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, πού τώρα ἔγινε γνωστό στό εὐρύτερο κοινό, ἐνῶ ἐνδεχομένως νά τό ἐγνώριζαν οἱ εἰδήμονες ἀπὸ τὰ ἀναφερθέντα βιβλία τῶν Κορρέ (1954) καί Ἀλιπράντη (ἡ ἔκδοσις 1993, τρίγλωσση).

Μία ἀκόμη, συμβολή στήν ἱστορία καί στήν τέχνη τοῦ ναοῦ αὐτοῦ της ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων Μεγάλου Κωνσταντίνου (306-337) καί Ἰουστινιανοῦ (527-565).

ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ

Ἱερά Μονή Ἀγίου Γεωργίου Λαγκάδας

Νοτιοδυτικά τοῦ χωριοῦ Μάρπησσα, τῆς Πάρου, σέ αὐχένα τοῦ νότιου τμήματος τοῦ κύριου ὄρειοῦ ὄγκου τοῦ νησιοῦ, ὑψώνεται αἰῶνες τώρα, ἀπέριττο καί εἰρηνικό, τό μικρό μοναστήρι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Λαγκάδας.

Τό μοναστήρι αὐτό, πού ὀφείλει τήν προσωυμία του στόν μικρό οἰκισμό πού βρίσκεται κοντά του, εἶναι ἓνα τυπικό δείγμα τῆς νησιώτικης μοναστηριακῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Χτισμένο ψηλά στήν πλαγιά τοῦ βουνοῦ, σέ ὑψόμετρο 300 περίπου μέτρων, ἔχει μία ἔξοχη, μία καταπληκτική θέα πρός τά ἀνατολικά πεδινά μέρη τοῦ νησιοῦ τῆς Πάρου καί πέρα ἀκόμα, πρός τή θάλασσα, πού φθάνει μέχρι τό ἀντικρινό νησί τῆς Νάξου καί τά διπλανά του μικρά νησιά, πού ἀχνοφαίνονται στό βάθος τοῦ ὀρίζοντα.

Σ' ἓνα εἰρηνικό τοπίο, μέ ἀρκετό πρᾶσινο πού τοῦ ἐξασφαλίζει, μέσα στήν ξεραῖλα τοῦ βουνοῦ, ἡ πηγὴ πού ἀναβλύζει ἐκεῖ κοντά τὰ δροσερά νερά της, τό μικρό αὐτό μοναστήρι, ἀποτελοῦσε πάντα μία μικρὴ ὁαση, γιὰ κείνους πού «φλεγόμενοι ἀπὸ θεῖον ἔρωτα», ζήτησαν σ' αὐτό τήν γαλήνη, τήν περισυλλογή, τήν αὐτοσυγκέντρωση, τήν ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό.

Γι' αὐτό καί ἀποτελέσσε στό πέρασμα τῶν αἰώνων καί ἰδίως τόν 19ο αἰώνα, πού σημειώνεται ἡ μεγάλη ἀκμή του, τόπο ἐγκαταβίωσης μεγάλων μορφῶν, ὁσίων

καί ἁγίων, πού λάμπρυναν τόν μοναχικό βίο καί τίμησαν τό νησί τῆς Πάρου, τό νησί τῆς Παναγίας τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς.

Μέ τήν μονή αὐτὴ καί τίς μεγάλες μορφές τοῦ μοναχισμοῦ πού μόνασαν σ' αὐτήν, θά ἀσχοληθοῦμε στό σημείωμα αὐτό, ὅσο ὁ περιορισμένος χώρος του, τό ἐπιτρέπει.

Τό ἔτος Ἰδρυσης τῆς μονῆς τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Λαγκάδας, δέν εἶναι ἱστορικά ἐξακριβωμένο. Ἡ ἀνακαίνισή του ὅμως, ὅπως καί ἄλλων μονῶν, μικρῶν ἢ μεγάλων, πού εἶναι ἐγκατασπαρμένες σ' ὅλο τό νησί τῆς Πάρου, ἀνάγεται στόν 17ο αἰώνα. Τό καθολικό, δηλαδή ὁ ναός τῆς μονῆς, ἀνακαινίστηκε τό ἔτος 1664, ἐπομένως, ἡ ἀνέγερσή του, καθὼς καί ἡ ἀνέγερση τῶν κελλιῶν πού τό περιβάλλουν, θά πρέπει νά τοποθετηθεῖ πολύ παλαιότερα, στίς ἀρχές τοῦ 16ου αἰώνα ἢ ἀκόμα πιό παλιά. Σχετική ἐπιγραφή χαραγμένη στό ὑπέρθυρο τῆς εἰσόδου στόν μονόκλιτο ναό τῆς μονῆς, ἀναφέρει: «Ἀνακαινίστη ἐκ βάρου οὗτος ὁ ναός τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου διὰ συνδρομῆς κ (αἱ) ἐξόδου τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Βλασίου Κολονέλου καί τῆς συμβίας αὐτοῦ Μαρκέτας, 1664 μηνί Μα (ίου)».

Τό ἔτος 1691, ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Καλλινίκου τοῦ Β', ἡ μονή ἔγινε σταυροπηγιακή.

Στίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰώνα, ὁ συμπα-

Τὸ τέμπλο τοῦ καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. (ΦΩΤΟ: Μαρίας Δρακάκη)

τριώτης μας ἀρχιμανδρίτης π. Κύριλλος Παπαδόπουλος, γνωστός τὴν ἐποχὴ ἐκείνη γιὰ τὴν ἀνεπίληπτη ζωὴ του, τὴν ἀξιόλογη ἱεραποστολική του δράση καὶ τὴν πολυπλευρὴ κοινωνικὴ προσφορά του, ἀναδιοργάνωσε τὴν μονὴ αὐτή, ἡ ὁποία, ἐν τῷ μεταξύ εἶχε παρακμάσει καὶ σχεδόν ἐρημωθεῖ.

Ὁ δικός μας αὐτός σοφός ἱερομόναχος, γεννήθηκε στὴν Μάρπησσα τῆς Πάρου, τὸ ἔτος 1748. Νέος πῆγε στὸ Ἅγιον Ὄρος, ἔγινε μοναχός καὶ σπούδασε στὴν Ἀθωνιάδα Σχολή, χρημάτισε μάλιστα καὶ μαθητὴς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου. Ὁ ὅσιος αὐτός συμπατριώτης μας, ὁ ὁποῖος εἶναι σχεδόν ἀγνωστος στοὺς σημερινούς Παριανούς, καὶ πρὶν γίνει μοναχός, ἀλλὰ κυρίως, ἀφοῦ ἔλαβε τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα, ἔγινε κήρυκας τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως καὶ ἀπόστολος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὃχι μόνο σὲ μέρην στὰ ὁποῖα κυριαρχοῦσε τὸ χριστιανικὸ στοιχεῖο, ἀλλὰ καὶ σὲ κεῖνα πού οἱ ἀλλόθρησκοι εἶχαν τὴν ὑπεροχή. Φλογερός κήρυκας τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, ὅπου πῆγαινε ἔστηνε ἕναν μεγάλο ξύλινο σταυρό, ὅπως ὁ Κοσμάς ὁ

Αἰτωλός, καὶ κάτω ἀπ' αὐτόν ἐκφωνοῦσε τοὺς πύρινους λόγους του. Γι' αὐτό καὶ εἶχε ὑποστεί ἄπειρες διώξεις καὶ ἀπειλές καὶ κακώσεις, ἀκόμα καὶ ἀπόπειρες δολοφονικές, πάντοτε ὅμως ξεπερνοῦσε ὅλες αὐτές τίς δοκιμασίες, θωρακισμένος μὲ τὴν θεϊκὴ βοήθεια καὶ προστασία. Ἀλλὰ καὶ ὅταν, σὲ προχωρημένη ἡλικία, ἀποσύρθηκε στὸ νησί του, τὴν Πάρο, ὁ π. Κύριλλος, δέν σταμάτησε τὴν δυναμικὴ θρησκευτικὴ, ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ του δραστηριότητα. Ἀκατάπαυστα ἱεουργοῦσε, ἐξομολογοῦσε, νουθετοῦσε, παρηγοροῦσε καὶ βοηθοῦσε τοὺς κατατρεγμένους χριστιανούς, ὃχι μόνο στὸ δικό μας, ἀλλὰ καὶ στὰ γύρω νησιά!

Μία ἀπὸ τίς πρώτες μέριμνες τοῦ ὁσίου αὐτοῦ πατέρα, ὅταν ἐγκαταστάθηκε στὴν Πάρο, ἦταν νὰ δώσει ζωὴ στὸ παλιὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Λαγκάδας, τὸ ὁποῖο τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὅπως εἶπαμε, εἶχε ἐγκαταληφθεῖ καὶ σχεδόν ἐρημωθεῖ. Ἰδρυσε, ἀρχικά, μίᾶ ἀδελφότητα μὲ πέντε μοναχοὺς, ἡ ὁποία τὸν ἐξέλεξε ἡγούμενο. Ἡ ἀδελφότητα αὐτή, χάρι στή μεγάλη φήμη καὶ τὴν πνευματικὴ ἀκτινοβολία τοῦ ἡγουμένου της, ἄρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ μεγαλώνει καὶ νὰ προοδεύει καὶ δέν ἄργησε νὰ ἀναδείξει τὴν μονὴ αὐτή, σὲ φάρο πνευματικὸ, πού φωτίζε ὁλόκληρο τὸ νησί μας καὶ τὴν γύρω περιοχὴ. Ἐτσι σιγὰ σιγὰ, ἡ παλιά μονὴ τοῦ Τροπαιοφόρου, ἔγινε τὸ καταφύγιο στὸ ὁποῖο κατέφευγαν ὅσες ψυχές εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ συμπαράσταση, ἀπὸ στήριξη καὶ βοήθεια, ἐκεῖνα τὰ δύσκολα χρόνια. Ἀργότερα, ὁ π. Κύριλλος, ἀναδιοργάνωσε καὶ ἄλλες μονές, ὅπως τοῦ Χριστοῦ Δάσους, στὸ νησί μας καὶ τῆς Φανερωμένης, στὴ γειτονικὴ Νάξο.

Ἅγια καὶ ἀποστολικὴ μορφή, ὁ π. Κύριλλος Παπαδόπουλος, σάν ὁμολογητὴς τῆς Πίστεως, πέρασε ἀναμφίβολα ζωὴ μαρτυρικὴ, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν χαρίτωσε καὶ μὲ τὴν δύναμη τῆς θαυματουργίας. Ἀποδήμησε στὸν Κύριο, τὸ ἔτος 1833, σὲ ἡλικία 85 ἐτῶν.

Μετά τὴν κοίμηση τοῦ π. Κυρίλλου, ἡγούμενος τῆς μονῆς Ἁγίου Γεωργίου Λαγκάδας, ἐκλέγεται ὁ π. Ἡλίας Γεωργιάδης. Συνετός, ἀγωνιστής, τιμητὴς τῶν ἀποστολικῶν παραδόσεων, ἀναδείχθηκε μίᾶ ἀπὸ τίς ὁσιακές καὶ περισσότε-

ρο πνευματικές μορφές τῆς ἐποχῆς του. Γεννήθηκε στό χωριό Φραγκιάδες Ἰωαννίνων, γύρω στό ἔτος 1790. Φοίτησε στήν Μαρούτσεια Σχολή τῶν Ἰωαννίνων καί στή συνέχεια, στήν Εὐαγγελική Σχολή τῆς Σμύρνης, ὅπου ἐμαθίτευσε κοντά στόν μεγάλο διδάσκαλο τοῦ Γένους, Κωνσταντῖνο Οἰκονόμο, τῶν ἐξ Οἰκονόμων. Ὅταν τελείωσε τίς σπουδές του, ἐπιδόθηκε μέ ζῆλο στό διδασκαλικό του ἔργο. Μετά τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, ἦλθε στήν Πάρο καί δίδαξε στό σχολεῖο τῆς Παροικιάς, μέ πολύ μεγάλη ἐπιτυχία. Τότε γνώρισε τόν π. Κύριλλο Παπαδόπουλο. Ἡ πολύπλευρη καί χαρισματική προσωπικότητα τοῦ π. Κυρίλλου, γοήτευσε τόσο πολύ τόν εὐσεβέστατο δάσκαλο, πού ἀποφάσισε νά ἐγκαταλείψει τά ἐγκόσμια καί νά ἀκολουθήσει τόν μοναχικό βίο. Τό 1834 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος στή Σῦρο, κι ἐκεῖ ἐκφώνησε τόν περίφημο περί ιερωσύνης λόγο, πού ἄφησε ἐποχή!

Τήν ζωή τοῦ π. Ἡλία, ὡς ἱερομόναχου, χαρακτηρίζαν ἡ αὐστηρή ἀσκητικότητα, ἡ ἀρετή, ἡ ἀγιότητα. Χάρη στήν βαθειά ἀγάπη του στόν Θεό καί τήν πλατεία του μόρφωση, ἐπέδρασε θρησκευτικά καί ἠθικά, ὄχι μόνο στους κατοίκους τῆς Πάρου, ἀλλά καί τῆς γειτονικῆς Νάξου. Κυβερνοῦσε ἐπάξια τήν μονή του, τήν μονή τῆς Φανερωμένης Νάξου καί τίς μονές τῆς Ἁγίας Κυριακῆς Λευκῶν καί Παναγίας Κοντιανῆς Προδρόμου, οἱ ὁποῖες ἦταν μετόχια τῆς Μονῆς Λαγκάδας. Κατά

τὴν ἐποχή τῆς ἡγουμενίας του, ἡ δύναμη τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λαγκάδας, ἀνῆλθε σέ 23 μοναχοὺς, ἀπό τοὺς ὁποῖους δύο ἦσαν ἱερομόναχοι καί τρεῖς ἱεροδιάκονοι. Ἐκοιμήθη τό ἔτος 1860, σέ ἡλικία 70 ἐτῶν.

Μετά τήν ἐκδημία τοῦ π. Ἡλία Γεωργιάδου, ἡ ἀδελφότητα τῆς μονῆς ὄρισε ὡς ἡγούμενο τόν π. Θεοφύλακτο Ζερλέντη, ἀπό τήν Χίο, αὐτός ὅμως, ἀπό ταπείνωση, δέν δέχθηκε νά διαδεχθεῖ ἡγούμενο τοῦ πνευματικοῦ ἀναστήματος τοῦ π. Ἡλία Γεωργιάδου, γι' αὐτό καί ἡγούμενος τῆς μονῆς, ἀνέλαβε τελικά, ὁ ἱερομόναχος π. Νικηφόρος Ζερβουδάκης, πού κατὰ γόταν κι' αὐτός ἀπό τήν Χίο. Τόν π. Νικηφόρο, διαδέχθηκε στήν ἡγουμενία τῆς μονῆς, ὁ ὅσιος ἱερομόναχος π. Ἀρσένιος Σεργιάδης, ὁ δικός μας Ἅγιος Ἀρσένιος.

Γιὰ τόν Ἅγιο Ἀρσένιο ἔχουν γραφεῖ πολλά. Στό σημείωμα αὐτό, ἐπιγραμματικά ἀναφέρω ὅτι, ὁ Ἅγιός μας, κατὰ κόσμον Ἀθανάσιος Σεργιάδης, γεννήθηκε στά Ἰωάννινα, τό ἔτος 1800. Ἀπό μικρός ὀρφανός, βρέθηκε νά σπουδάζει στίς Κυδωνίες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐκεῖ γνώρισε τόν ἱερομόναχο Δανιὴλ, ἀπό τήν Ζαγορά τοῦ Πηλίου, τόν ὁποῖο ἀκολούθησε. Σέ ἡλικία 15 ἐτῶν, ἔγινε μοναχός στό Ἅγιον Ὄρος. Ἀναγκάστηκε νά φύγει μέ τόν γέροντά του Δανιὴλ ἀπό τό ἀγιόνυμο ὄρος, λόγω τῶν ταραχῶν πού ξέσπασαν ἐκεῖ, μέ ἀφορμή τό θέμα τῶν κολλύβων καί κατέφυγαν στό μοναστήρι τῆς Πεντέλης, στήν Ἀττική. Ὅταν ξέσπασε ἡ Ἐπανάσταση

του 1821, οί δύο μοναχοί, ἦλθαν ἀρχικά στην Πάρο καί ἀργότερα στην Φολέγανδρο. Μετά τήν κοίμηση τοῦ γέροντά του, ὁ π. Ἀρσένιος, τό ἔτος 1840, ἔφυγε ἀπό τήν Φολέγανδρο, μέ προορισμό τό Ἅγιον Ὅρος. Ἡ Πρόνοια, ὁμως τοῦ Θεοῦ, τόν προορίζε γιά τήν Πάρο, στην ὁποία ἦλθε, συναντήθηκε μέ τόν συμπατριώτη του π. Ἡλία Γεωργιάδη, ἡγούμενο, ὅπως εἶπαμε, τῆς μονῆς Ἁγίου Γεωργίου Λαγκάδας, ὁ ὁποῖος τόν ἔπεισε νά μείνει ὀριστικά στό νησί μας. Ἡ ἅγια ζωὴ τοῦ π. Ἀρσενίου, ἔγινε γρήγορα γνωστή, ἀφοῦ εἶχε γίνει τό πρότυπο τῆς πραότητας, τῆς σύνεψης, τῆς ταπεινώσεως καί τῆς ἀγάπης. Τό ἔτος 1849, χειροτονήθηκε ιερέας, ἀπό τόν Μητροπολίτη Κυκλάδων, Δανιήλ.

Μετά τήν κοίμηση τοῦ π. Νικηφόρου Ζερβουδάκη, ἐξελέγη ὁμόφωνα ἀπό τήν ἀδελφότητα τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἡγούμενός της ὁ π. Ἀρσένιος. Βλέποντας ὁμως, ὁ ὁσιος αὐτός πατέρας ὅτι, οἱ διοικητικές μέριμνες τόν ἐμπόδιζαν στό πνευματικό του ἔργο, παραιτήθηκε ἀπό τήν ἡγουμενία τῆς μονῆς καί ἀποσύρθηκε στό μοναστήρι τοῦ Χριστοῦ Δάσους. Ἐκεῖ, ἀφοσιώθηκε στην μελέτη, τήν προσευχή, τήν λατρεία καί τήν ἐξομολόγηση.

Σ' αὐτόν ἔσπευδαν οἱ χριστιανοί γιά νά βροῦν ἴσην σώματα καί ψυχῆς καί πολλά θαύματα περιγράφουν στά κείμενά τους, οἱ βιογράφοι του. Ἐκοιμήθη τό ἔτος 1877, στό μοναστήρι του Χριστοῦ καί ἐκεῖ ἐτάφη. Τό 1939 ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ τῶν τιμίων λειψάνων του καί τό 1967 ἡ ἐπίσημη ἀναγνώρισή του, ὡς ἁγίου, ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τήν μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου ἐορτάζουμε στίς 31 Ἰανουαρίου, τήν δέ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων του, στίς 18 Αὐγούστου. Σήμερα, δίπλα στή μονή Χριστοῦ Δάσους, στην ὁποία ἔζησε, ἐκοιμήθη καί ἐτάφη, ὑψώνεται στή μνήμη του, ἓνας μέγας ὠραῖος ναός!

Μετά τόν Ἅγιο Ἀρσένιο, ἡγούμενος καί τῶν τριῶν μονῶν, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λαγκάδας, τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Δάσους καί τῆς Φανερωμένης Νάξου, ἔγινε ὁ ἀρχιμανδρίτης π. Πολύκαρπος Τζαβέλλας, ἐνάρετος καί συνετός ἱερομόναχος, ἡ μονή ὁμως τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λαγκάδας, ἄρχισε σιγά

σιγά νά φθίνει. Τό τέλος τοῦ 19ου αἰώνα, τήν βρίσκει ἔρημη, χωρίς μοναχοὺς καί ἡ ἐπίβλεψή της, ὅπως καί ἡ ἐπίβλεψη τῆς μονῆς Χριστοῦ Δάσους, νά ἔχουν περιέλθει στὸν ἐκάστοτε ἡγούμενο τῆς μονῆς Λογγοβάρδας.

Ἀπὸ ὅσα μέχρι τώρα ἀνέφερα, προκύπτει τό συμπέρασμα ὅτι, ἡ ἱστορία τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τῆς Λαγκάδας, δέν εἶναι, παρά ἡ ἱστορία τῶν τριῶν κορυφαίων ὁσιακῶν μορφῶν τοῦ Παριανοῦ μοναχισμοῦ, κατὰ τόν 19ον αἰώνα: τοῦ π. Κυρίλλου Παπαδοπούλου, τοῦ π. Ἡλία Γεωργιάδη καί τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου, τοῦ θαυματουργοῦ. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ πολὺφωτοὶ ἀστέρες, χάρι στίς πολλές καί μεγάλες ἀρετές μέ τίς ὁποῖες τοὺς εἶχε κοσμίσει ὁ Δημιουργὸς καί τήν βαθεῖα μόρφωση πού εἶχαν ἀποκτήσει, σέ ὀνομαστά σχολεῖα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀναδείχθηκαν ὁσιακές καί πνευματοφόρες προσωπικότητες πρῶτου μεγέθους καί μέ τήν λατρευτική, κηρυκτική, ἐξομολογητική, συγγραφική, παιδευτική, φιλανθρωπική, ἀκόμα καί θαυματουργική δράση τους, ἀνύψωσαν τό ταπεινὸ μοναστήρι τῆς Λαγκάδας, σέ κέντρο μεγάλης πνευματικῆς ἀκτινοβολίας, ὄχι μόνο γιά τοὺς κατοίκους τῆς Πάρου ἀλλὰ καί τῶν ἄλλων τριγύρω Κυκλαδίτικων νησιῶν!

Τά χρόνια περνοῦσαν. Τό μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Λαγκάδας, χωρίς μοναχοὺς, χωρίς φροντίδα, χωρίς ζωή, χρόνο μέ τόν χρόνο, ἄρχισε νά ἐρειπώνεται σιγά σιγά. Τά κελλιά, ἡ τράπεζα, ὁ ξενώνας, κατέρρεαν καί μόνο τό καθολικὸ, βαρεῖα κ' αὐτὸ πληγωμένο ἀπὸ τήν φθορὰ τοῦ χρόνου, στεκόταν ὄρθιο, περιμένοντας νά γίνει τό θαῦμα!

Καί τό θαῦμα ἔγινε ! Τό ἔτος 1990, ἡ Θεῖα Πρόνοια, ἔφερε στό πηδάλιο τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, ἔμπειρο καί φιλομόναχο κυβερνήτη, τόν συμπατριώτη μας Ἐπίσκοπο, μακαριστὸ Ἀμβρόσιο Στάμενα, ὁ ὁποῖος, ὡς Μητροπολίτης Παροναξίας, κατάφερε μέ κόπους καί μόχθους καί θυσίες, νά ἀναστηλώσει ἀπὸ τὰ ἐρείπια, αὐτὴ τήν ἱστορική μονή καί νά τήν ἀποδώσει ξαναγεννημένη καί ἀστραφτερή, στή λατρεία τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν.

Ἡ ἀποκατάσταση τῆς μονῆς ξεκίνησε

τό έτος 1995, μέ τήν πολύτιμη συμπαράσταση τῆς τότε ύφυπουργοῦ ΠΕ. ΧΩ. Δ. Ε. κ. Έλισάβετ Παπαζών. Τό Ὑπουργεῖο αὐτό, κάλυψε μέ ἐπιχορηγήσεις του, τήν μισή ἀπό τήν ὑπέρογκη δαπάνη πού ἀπαιτοῦσε τό μεγάλο αὐτό ἔργο, ἡ Ἱερά Μητρόπολη καί ἡ ἴδια ἡ μονή, συνέβαλαν, ὅσο μπορούσαν, στήν κάλυψή της, ἑταιρεῖες, ἐπιχειρήσεις καί μεμονωμένα ἄτομα συμμετείχαν σ' αὐτή τήν προσπάθεια καί ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, εἶχε καί ἐκείνη τήν δική της συμμετοχή, στήν ἀπαιτούμενη γιά τήν ἀποπεράτωση τοῦ ἔργου, δαπάνη.

Οἱ ἐργασίες στήριξης καί ἀποκατάστασης τῆς μονῆς, ἄρχισαν καί προχώρησαν μέ γρήγορους ρυθμούς. Ἡ εἰκόνα της, ἄρχισε σύντομα νά ἀλλάζει. Τά ἐρειπωμένα κελλιά, τό ἀρχονταρίκι καί ἡ τράπεζα ἀναστηλώθηκαν, τό καθολικό στερεώθηκε καί ἀνακαινίστηκε, οἱ αὐλές ἄλλαξαν ὄψη, τά λουλούδια ἀνθισαν πάλι στά παρτέρια, οἱ καμπάνες ἀκούγονται πάλι, σάν δοξολογικός καί εὐχαριστήριος ὕμνος στόν Θεό, τήν γλυκειά ὥρα τοῦ ἑσπερινοῦ. Ὁ ἱερομόναχος π. Μελέτιος Ὁρφανάκης, ἀπό τήν Κρήτη, πού ἐγκαταβιώνει στή μονή, ἀπό ἑπταετία καί πλέον τῆς δίνει πάλι ζωή.

Ὅλα αὐτά, μαζί μέ τήν ὑπέροχη Παριανή φύση πού περιβάλλει τό ξαναζωτανεμένο ἱστορικό μοναστήρι, συνθέτουν μία εἰκόνα ἀπόκοσμης γαλήνης, μία εἰκόνα εἰρήνης, πού μαγεύει τόν ἐπισκέπτη - προσκυνητή καί τόν κάνει νά αἰσθάνεται ὅτι ἀνεβαίνει λίγο πιό ψηλά, πιό κοντά στό Θεό!

Τό Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λαγκάδας, στερεώθηκε, ἀνακαινίστηκε, σώθηκε.

Ἐκεῖνο πού χρειάζεται ἀκόμα, γιά νά ὀλοκληρωθεῖ ἡ ὅλη προσπάθεια εἶναι, νά στερεωθοῦν καί νά ἀποκατασταθοῦν οἱ βοηθητικοί χώροι, τό παλαιό ἐλαιοτριβεῖο καί ὁ διόροφος ξενώνας, πού βρίσκονται ἔξω ἀπό τό κεντρικό κτιριακό συγκρότημα τῆς μονῆς. Ἐμεῖς πού παρακολουθήσαμε τό θαῦμα τῆς νεκρανάστασής της, πιστεύουμε πώς κι αὐτό θά γίνει, μέ τήν βοήθεια τοῦ τροπαιοφόρου μεγαλομάρτυρα Ἁγίου.

Θά τελειώσω αὐτό τό σύντομο σημείωμα γιά τήν ἱστορική μονή τοῦ Ἁγίου Γε-

Ἡ εἰκόνα τοῦ ὁσίου Κυρίλλου Παπαδόπουλου, στό καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. (ΦΩΤΟ: Μαρίας Δρακάκη)

ωργίου Λαγκάδας, μέ τήν θερμή εὐχή, νά εὐδοκήσει ὁ Θεός, νά μὴν ἀργήσει ἡ ἡμέρα πού, μία ζωντανή καί φωτισμένη ἀδελφότητα, θά συγκροτηθεῖ περὶ τόν π. Μελέτιο στό ξαναγεννημένο αὐτό Μοναστήρι καί θά τό καταστήσει πρότυπο μοναστικό κέντρο, σάν αὐτά πού βλέπουμε νά ἀνθοῦν στίς μέρες μας, σέ πολλά μέρη τῆς Πατρίδας μας! Μία ἀδελφότητα ἀπό νέους μοναχοὺς, πού θά προσπαθήσει νά τό μετατρέψει σέ μία πνευματικὴ κυψέλη, μέ ἀπώτερο σκοπό, νά φθάσει κάποτε στό ἐπίπεδο πού βρισκόταν τότε, πού οἱ μεγάλοι πατέρες τοῦ Παριανοῦ μοναχισμοῦ, τό εἶχαν ἀνυψώσει σέ πνευματικό κέντρο, ὅχι μόνο τοῦ δικοῦ μας, ἀλλά καί τῶν διπλανῶν μας νησιῶν. Νά δώσει, δηλαδή, στήν παλαιά της μονή, τήν παλιά της αἴγλη!

ΠΑΝΑΓ.Ι. ΠΑΤΕΛΛΗΣ

Τά νέα τοῦ γηροκομείου μας

Ἡ ἐθελοντική ομάδα ἔχει πάντα τήν διάθεση καί τήν εὐχαρίστηση νά πραγματοποιεῖ γιά τίς γιαγιάδες καί τοὺς παπποῦδες ἐκδηλώσεις, ὅπως ὀνομαστικές γιορτές, ἐξόδους καί ἐκδηλώσεις στόν χῶρο τοῦ γηροκομείου.

Ἔχουμε διαπιστώσει ὅτι βοηθοῦν τέτοιου εἶδους δραστηριότητες γιά νά διατηροῦν καλή ψυχική διάθεση καί ἡ πνευματική τους κατάσταση νά ἀνανεώνεται ξεφεύγοντας ἀπό τήν καθημερινότητά τους.

Στίς 17 Φεβρουαρίου περάσαμε ἕνα ὥραιο ἀπόγευμα στό ΚΑΠΗ τῆς Παροικιάς. Τά μέλη τοῦ ΚΑΠΗ τοὺς ὑποδέχθηκαν μέ ἀγάπη καί πολλά ἐδέσματα.

Στίς 9 Μαρτίου ἔγινε ἀπογευματινό ἀποκριάτικο τσάι. Ἡ συμμετοχή συγγενῶν καί φίλων ἦταν μεγάλη καί οἱ γιαγιάδες καί παπποῦδες μᾶς χάριξαν τήν

συντροφιά ὅλων μας.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Νωρίς τό μεσημέρι τῆς Κυριακῆς 3 Ἰανουαρίου 2016, τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Οἴκου Εὐημερίας «Παναγία Ἐκατονταπυλιανή» καί ἡ Ἐθελοντική Ὁμάδα τῆς Ἱερᾶς Μητρόπολης, ὁργάνωσαν καί πραγματοποιοῦσαν στήν αἴθουσα πολλὰ πλῶν χρήσεων τῆς Μονάδας ἐορταστικό Πρωτοχρονιάτικο γεῦμα πρός τιμὴν τῶν διαβιούντων γερόντων.

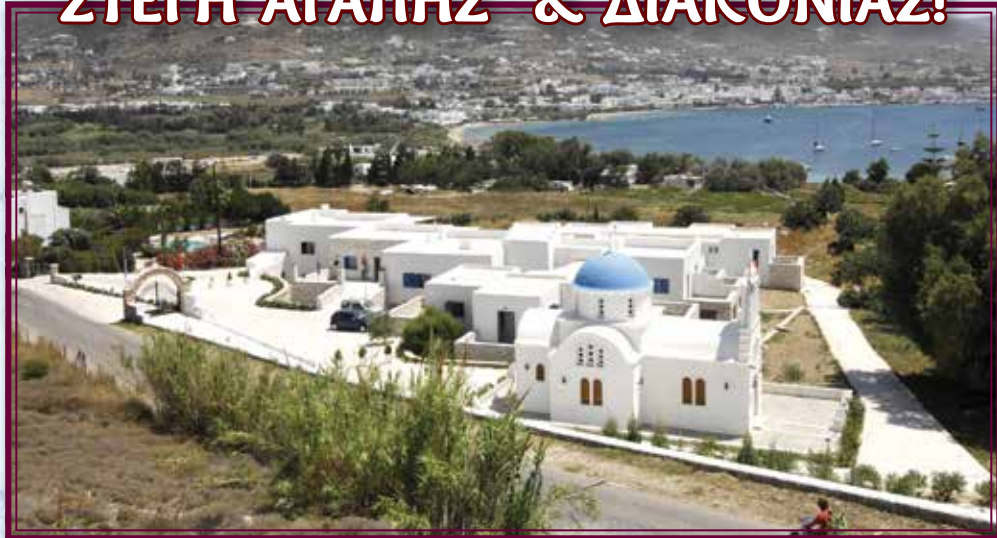
Στήν ἐκδήλωση παρέστη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Καλλίνικος, ὁ ὁποῖος ἔδωσε πολλές εὐχές στοὺς γέροντες καί σέ ὅλους τοὺς παρευρισκόμενους γιά τόν Νέο Ἔτος καί ἐξέφρασε θερμές εὐχαριστίες στοὺς παριστάμενους τοπικούς Ἀρχοντες, στοὺς δωρητές τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου καί ἰδιαίτερα στόν κ. Δημήτριο Κουρελέση πού ἀπό τίς οἰκονομίες τοῦ κόπου του στηρίζει ἐγκάρδια τή Μονάδα. Θερμές εὐχαριστίες ἐξέφρασε ἀκόμη στά μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, στόν Διευθυντή καί τό προσωπικό τοῦ Ἰδρύματος, στοὺς ἐθελοντές καί σέ ὅλους ὅσους ἐπώνυμα ἢ ἀνώνυμα προσφέρουν ἀπό τήν ἀγάπη τους γιά τήν εὐρυθμὴ λειτουργία του.

Ἀκολούθησε γεῦμα γιά ὅλους τοὺς παρευρισκόμενους, τό ὁποῖο εἶχαν ἐπιμεληθεῖ οἱ κυρίες τῆς Ἐθελοντικῆς Ὁμάδας. Στή συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε καί διένειμε σέ ὅλους βασιλόπιτα καί ἀναμνηστικά δῶρα στοὺς διαβιούντες γέροντες.

Τοὺς παρευρισκόμενους ψυχαγώγησε μέ τήν εὐγενική παρουσία του ὁ κ. Ἄρης Βιτζηλαῖος παίζοντας παραδοσιακή τσαμπούνα συνοδευόμενος ἀπό τόν Σύλλογο γυναικῶν Ναούσης Πάρου καί τήν Ὁμάδα χορωδίας τῆς Μονάδας μας ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τῆς ἐθελόντριας Κεφάλια Σοφίας.

Ἐνισχύστε τή Λειτουργία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου Πάρου

ΣΤΕΓΗ ΑΓΑΠΗΣ & ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ!

Στήν Παροικία, μόλις δύο χιλιόμετρα από τό λιμάνι, ἡ Ἱερά Μητρόπολις Παροναξίας, σέ μία ἔκταση ἑννέα στρεμμάτων, δημιούργησε καί λειτουργεῖ τόν Οἶκο Εὐγηρίας Ποιμαντικῆς Μερύμνης «Παναγία Ἐκατονταπυλιανή», μία Μονάδα Φροντίδας Ἡλικιωμένων δυναμικότητας εἴκοσι κλινῶν.

Οἱ σύγχρονες κτηριακές ἐγκαταστάσεις της καί τό ἐξειδικευμένο προσωπικό πού ἀπασχολεῖται σέ αὐτήν, μέ βασικές ἀρχές τήν ἀγάπη καί τή συνέπεια πρὸς τό συνάνθρωπο καί ὅπλα τήν ὑπομονή καί τήν ἐπιμονή ἐξασφαλίζουν στούς διαβιούντες γέροντες ἄνετη διαμονή.

Γιά προσφορά ἐθελοντικῆς ἐργασίας ἐπικοινωνήστε μέ τή γραμματεία τοῦ Γηροκομείου στό τηλέφωνο 22840 24739.

Γιά προσφορά δωρεῶν ἀπευθυνθεῖτε στή γραμματεία τοῦ Ἱεροῦ Πρό-σκηνηματος Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς καί τοῦ Γηροκομείου ἢ μέ ἀπευθείας κατάθεση στούς λογαριασμούς μας:

ALPHA BANK (625-002101-057881)

EUROBANK (0026-0359-53-0100081451)

ΕΘΝΙΚΗ (455/296030-32)

ΠΕΙΡΑΙΩΣ (5712-016035-066)

Ἀπολογισμός τοῦ ἔργου τῆς Διοικοῦσας Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος τῆς Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς Πάρου.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπή τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς Πάρου αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη ἀλλά κυρίως τήν ὑποχρέωση νά ἐνημερώσει τήν τοπική μας κοινωνία ἀλλά καί γενικότερα τοὺς ἐκτός Πάρου συμπατριῶτες μας γιά τήν δραστηριότητα πού ἀνέπτυξε κατά τό παρελθόν ἔτος 2015 ὑπὸ τήν πνευματική καί διοικητική καθοδήγηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Καλλινίκου.

Λατρευτικές ἐκδηλώσεις

Καθημερινά ἐτελοῦντο οἱ ἱερές ἀκολουθίες τοῦ Ἑσπερινοῦ καί τοῦ Ὁρθρου ἢ τέλεση δέ τῆς Θείας Λειτουργίας, τῶν Παρακλήσεων καί τῶν μυστηρίων τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καί τοῦ Εὐχελαίου σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα ἐκάστου μηνός πού ἐξέδιδε καί ἀναρτοῦσε ἡ Δ.Ε. στὸν χῶρο ἀνακοινώσεων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

Ὅμιλίες Ὁρθοδόξου Κατηχήσεως καί οἰκογενειακῆς κατάρτισης

Συνεχίστηκαν τὰ ἀπογεύματα τῆς Κυριακῆς ἀνά 15νθήμερον οἱ ὁμιλίες Ὁρθοδόξου Κατηχήσεως καί οἰκογενειακῆς κατάρτισης.

Ἐκλήθησαν εἰδικοί ἐπιστήμονες, ἱερομόναχοι, μοναχοί, κληρικοί, οἱ ὅποιοι μέ τὸν φωτισμένο λόγο τους ἐνίσχυσαν καί τόνωσαν τήν πίστη τῶν ἀκροατῶν.

Κάθε Κυριακή ὑπῆρχε εἰδικό λεωφορεῖο δρομολογημένο γιά τήν μεταφορά τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν μας.

Κατηχητικό ἔργο

Στό Κατηχητικό Σχολεῖο κάθε Κυ-

ριακή παρακολουθοῦσαν τίς ὁμιλίες τῶν πρεσβυτέρων τοῦ Ἱ.Π. π. Στυλιανοῦ Μπιζᾶ καί π. Χρήστου Πετρόπουλου παιδιά προσχολικῆς ἡλικίας, Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καί Λυκείου.

Πραγματοποιήθηκαν μέ ἐπιτυχία ἐορταστικές ἐκδηλώσεις καί ἐκδρομές. Τό σχολεῖο αὐτό ἀριθμεῖ 90 παιδιά.

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς

Ἡ Σχολή Βυζαντινῆς μουσικῆς διευθύνεται ἀπὸ τὸν π. Ἐμμανουήλ Φωκιανό καί τὸν ἱερομόναχο Νεκτάριο Κυριαζάνο. Στὴ σχολή φοίτησαν 29 ἄτομα.

Ἡ χορωδία τῆς σχολῆς ἔχει ἀναπτύξει πλούσια δραστηριότητα ψάλλοντας σέ ἐνοριακοὺς ναοὺς τῆς Πάρου καί τήν Ἀντίπαρο.

Ἡ Πανήγυρη τοῦ 15 ἀῦγουστου

Μέ λαμπρότητα πραγματοποιήθηκε ἡ πανήγυρη τῆς Παναγίας τό 2015.

Παρέστη ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ὑπουργό Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Πάνο Καμμένο, τὸν ἀναπληρωτὴ Ὑπουργό Πολιτισμοῦ κ. Ξυδάκη καί τὸν ἀρχηγό τοῦ ΓΕΝ Ἀντιναύαρχο κ. Εὐάγγελο Ἀποστολάκη.

Παρέστησαν ἐπίσης ἐπίσημοι προσκεκλημένοι πολιτικοί καί στρατιωτικοί οἱ ὅποιοι παρακολούθησαν τὸν πανηγυρικό Ἑσπερινό, τήν πανηγυρική Θεία Λειτουργία καί τήν λιτάνευση τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Παναγίας ὑπὸ τοὺς ἥχους τῆς μουσικῆς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Πλήρης περιγραφή τῆς πανηγύρεως ἔγινε στό προηγούμενο τεῦχος τῆς πνευματικῆς κιβωτοῦ.

Φιλανθρωπικό Έργο

Υπήρξε σημαντικό τό φιλανθρωπικό έργο τοῦ Ἱ.Π. μέ τήν παροχή συσσιτίων σέ 60 άτομα ἡμερησίως καί τήν χορήγηση οἰκονομικῶν βοηθημάτων στούς ἔχοντας ἀνάγκη συνανθρώπους μας.

Ὀλόκληρο τό ἔτος καί εἰδικότερα στίς ἐορτές τοῦ Πάσχα καί τῶν Χριστουγέννων τό Ἱ.Π. χορήγησε τά παραπάνω οἰκονομικά βοηθήματα.

Ἐπιστημονικό συνέδριο

Στίς 11-14 Σεπτεμβρίου ἔλαβε χώρα ἐπιστημονικό συνέδριο γιά τήν ἀποκατάσταση ἀπό τόν ἀείμνηστο ἀρχαιολόγο Ἀναστάσιο Ὁρλάνδο τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς μέ παράλληλη ἐκθεση φωτογραφιῶν τῆς περιόδου αὐτῆς (1959-1966).

Τό συνέδριο στέφθηκε μέ μεγάλη ἐπιτυχία στήν ὁποία συνέβαλαν διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες (Ακαδημαῖκοί, καθηγητές πανεπιστημίου, ἀρχαιολόγοι, πολιτικοί μηχανικοί, ἀρχιτέκτονες μηχανικοί κ.α.)

Παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος, καί στήν τελετή ἑναρξης ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος .

Τό Ἱερό Προσκύνημα μέ τήν βοήθεια τῆς Παναγίας μας θά προχωρήσει στήν ἐκδοση τῶν πρακτικῶν τοῦ ἀξιοσημείωτου αὐτοῦ συνεδρίου.

Ἐπανεκδοση πνευματικῆς κιβωτοῦ

Τόν Ὀκτώβριο τοῦ 2015 καί μέ ἀφορμή τόσο τῆς παρουσίας τοῦ Ἐξοχ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου στό πανηγύρι τοῦ Δεκαπενταγουσίου, ὅσο καί τῆς συμμετοχῆς τοῦ Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμου στό Συνέδριο γιά τήν Ἑκκτονταπυλιανή, τό περιοδικό τοῦ Ἱ.Π. «Πνευματική Κιβωτός» ἐπανεκδόθηκε μέ σημαντικά

ἄρθρα συνεργατῶν του, ὅπως τοῦ κ. Παναγιώτη Πατέλλη, τοῦ ἐπιτίμου ἐφόρου Βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων Χαραλάμπου Μπακιρτζή, τοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου Παναγίας Μυρτιδιώτισσας Πάρου κ.α. διανθισμένο μέ ἐκδηλώσεις τῶν κατηχητικῶν σχολειῶν, τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς κ.α. Σημαντικότερη ἡ συμβολή τοῦ ζεύγους Κων/νου καί Διαλεχτῆς Ἀργουζῆ.

Ἔργα ἀνακαινισμοῦ

Μέ τήν ἐπιστασία τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων πραγματοποιήθηκε ἐπισκευή φθορῶν τῶν τόξων τοῦ τρούλου, ἔγινε στερέωση καί συντήρηση τῶν τοιχογραφιῶν στά τρίγωνα τῶν Σεραφεῖμ, πίσω ἀπό τό ἱερό του Ἀγίου Νικολάου, τῆς Παναγίας καί τῶν παρεκκλησιῶν τῶν Ἀγ. Ἀναργύρων καί τοῦ Ἀγ. Φιλίππου γιά τήν ἀποστράγγιση τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τά ὁποία δημιούργησαν προβλήματα ὑγρασίας σέ ὅλη αὐτήν τήν περιοχή.

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά μέ τίς ἀναφερόμενες ἐργασίες θά διαβάσετε σέ ἄλλο ἄρθρο τοῦ παρόντος περιοδικοῦ.

Τοποθετήθηκαν νέα κουφώματα στήν νότιο ἀνώγειο πτέρυγα τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος. Ἐγινε ἀποκατάσταση τμήματος τοῦ δώματος τῶν περιστυλίων καί στεγανοποίηση τοῦ ἐξώστου στό χῶρο τῶν κωδωνοστασίων. Ἐγιναν ἐπισκευές στό παρεκκλήσιο τοῦ Ἀγίου Φιλίππου (στεγανοποίηση τοίχων καί ὀροφῆς). Ὑπῆρξε συντήρηση τῆς ἀπό ἐτῶν ὑπαρχούσης ἐξωτερικῆς θύρας τοῦ Ἱ.Π. (ἐπισκευή-χρωματισμός) καθὼς ἐπίσης ἔγιναν καί πολλές ἄλλες ἐργασίες συντήρησης, ἀναπαλαίωσης ἱερῶν εἰκόνων καί γενικότερα ἔργα ἀποσκοποῦντα στήν εὐπρέπεια, τόν σεβασμό καί τήν διατήρηση τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ μνημείου τῆς Ὁρθοδοξίας.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2015

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Α. ΕΣΟΔΑ

α) Είσπραξεις από τούς επισκέπτες του Μουσείου	27.798,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	27.798,00 €

Β. ΕΞΟΔΑ

α) Άποδοχές υπαλλήλων Μουσείου	341,64 €
β) Λειτουργικά & έπισκευαστικά έξοδα	2.275,93 €
β) Οικονομική ενίσχυση Ιερού Προσκυνηματος	17.180,43 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	27.798,00 €

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ

Σύνολο Εσόδων	27.798,00 €
Σύνολο Εξόδων	27.798,00 €
Υπόλοιπο στή νέα χρήση	0,00 €

ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

ΕΣΟΔΑ

Άπό διάθεση κεριών παγκαρίου	81.484,02 €
Άπό ιεροτελεσιές (γάμοι, βαπτίσεις κλπ)	3.915,00 €
Άπό έσοδα Παναγύρεως 15ης Δύγουστου	12.946,37 €
Άπό διάφορες δωρεές	97.568,17 €
Γά άνθη Ι. Είκονας & Ι. Ξπταφίου	1.335,00 €
Άπό τόκους τραπεζής καταθέσεων	54,94 €
Άπό τό Έκθετήριο	85.588,82 €
Έκ των κυτίων των Άγ. Άναργύρων	3.207,07 €
Οικονομική ενίσχυση Έκκλ. Μουσείου	17.180,43 €

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	303.279,82 €
Υπόλοιπο χρήσεως 2011	605,23 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	303.885,05 €

ΕΞΟΔΑ

Μισθοί προσωπικού.....	94.952,87 €
Έξοδα συνεδρίου.....	15.020,79 €
Ενίσχυση Σχολείων της Πάρου.....	1.159,00 €
Δαπάνη ανακαίνισης Ι.Μ. Δγ. Χαραλάμπους.....	554,25 €
Δια την προβολή του Ι. Προσκυνήματος.....	450,48 €
Έκδοση περιοδικού «Πνευματική Κιβωτός».....	1.623,30 €
Ώγορά κεριών, νάματος, άρτων.....	12.342,44 €
Προμήθεια ειδών καθαριότητας.....	1.915,41 €
Γραφική ύλη, έκκλησ. βιβλία κ.ά. έντυπα.....	1.630,78 €
Ηλεκτροφωτισμός, τηλεφ. τέλη, ύδρευση.....	15.126,40 €
Εργοδοτικές εισφορές Ι.Κ.Δ.....	60.635,04 €
Ώγορά και επίσκεψη επίπλων και σκευών.....	5.048,04 €
Έπισκευές, ανακαίνισεις, εξωραϊσμός Ι.Ναού.....	27.610,05 €
Πολ/στικές, έορτ/κές έκδηλώσεις, φιλοξενία.....	7.980,89 €
Λειτουργία Σχολής Γονέων.....	380,96 €
Λειτουργία Νεανικού Κέντρου.....	5.467,66 €
Ε.Ν.Φ.Ι.Δ.....	9.482,28 €
Ενίσχυση Οίκου Εύγηρίας.....	20.000,00 €
Έξοδα πανηγύρεως 15ης Δελογούστου.....	8.973,51 €
Ενίσχυση Ίδρυμάτων, Συλλόγων.....	2.607,78 €
Έξοδα καθαριστηρίου.....	3.456,43 €
Δαπάνες λειτουργίας άναμεταδότη Ρ/Σ.....	391,79 €
Δαπάνη ανακαίνισης Ι.Μ. Δγ. Ώναργύρων.....	1.598,67 €
Έξοδα Έπισκοπείου.....	1.386,20 €
Προμήθεια άνθέων.....	1.177,55 €
Άπρόβλεπτα έξοδα.....	2.823,66 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ.....	303.796,23 €

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ.....	303.885,05 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ.....	303.796,23 €
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΤΗ ΝΕΑ ΧΡΗΣΗ 2015.....	88,82 €

Η ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΡΟΝΔΞΙΑΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Πρωτοπρεσβύτερος Δημήτριος Κυδωνιεύς - Αντιπρόεδρος

Διαλεκτή Άργουζή - Γραμματέας

Ευθύμιος Κυδωνιεύς - Ταμίας

Πρωτοπρεσβύτερος Στυλιανός Μπιζάς

Νικόλαος Ιορδάνης

Ιωάννης Μπιζάς

Φιλανθρωπικό Έργο του Ιερού Προσκυνήματος

Σημαντικό υπήρξε τό γενικότερο φιλανθρωπικό έργο του Ιερού Προσκυνήματος, με την παροχή συσσιτίου σε ένδεεις καθώς και τή χορήγηση οικονομικών βοηθημάτων στους έχοντα ανάγκη συμπολίτες μας.

Ειδικότερα αναφέρουμε ότι, πραγματοποιήθηκε σε καθημερινή βάση τό συσσίο για τούς ένδεεις και μοναχικούς συνανθρώπους μας και σπίζονται κατά μέσο όρο 60 άτομα ήμερησίως. Για τήν λειτουργία του συσσιτίου διετετέη το ποσό των 30.665,25 ευρώ.

Μέ τήν ευκαιρία τών έορτών του Πάσχα και τών Χριστουγέννων, άλλα και όλόκληρο το έτος, το Ιερό Προσκύνημα χορήγησε οικονομικά βοηθήματα στους ένδεεις έντός και έκτός τής νήσου συνολικού ύψους 17.321,04 ευρώ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

- 7:00 π.μ. Όρθρος καί Θεία Λειτουργία.
7:00 μ.μ. Έσπερινός.
8:00 μ.μ. Η Ακολουθία τοῦ Νυμφίου.

ΜΕΓΑΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

- 7.00 π.μ. Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.
7.00 μ.μ. Μέγα Απόδειπνον.
8.00 μ.μ. Η Ακολουθία τοῦ Νυμφίου.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΤΗ

- 7:00 π.μ. Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.
7:00 μ.μ. Μέγα Απόδειπνον.
8:00 μ.μ. Η Ακολουθία τοῦ Νυμφίου.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

- 7:00 π.μ. Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.
6:00 μ.μ. Άγιον Εὐχέλαιον.
7:00 μ.μ. Μικρό Απόδειπνον.
8:00 μ.μ. Η Ακολουθία τοῦ Νιπτήρος.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ

- 7:30 π.μ. Θεία Λειτουργία Μεγάλου Βασιλείου.
7:30 μ.μ. Η Ακολουθία τῶν Ἀγίων Παθῶν,

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

- 10:00 π.μ. Η Ακολουθία τῶν Μεγάλων Ὁρῶν καί ἐν συνεχείᾳ τήν 12^η μεσημβρινή, ὁ Έσπερινός τῆς Ἀποκαθηλώσεως
10:00 μ.μ. Η Ακολουθία τοῦ Ἐπιταφίου Θρήνου, καί ἐν συνεχείᾳ, τήν 12^η νυκτερινή ἡ Ἐξοδος τοῦ Τεροῦ Ἐπιταφίου.
1:30 π.μ. Θεία Λειτουργία Μεγάλου Βασιλείου.

ΜΕΓΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

- 7:30 π.μ. Θεία Λειτουργία Μεγάλου Βασιλείου.
11:00 μ.μ. Η Ακολουθία τῆς Ἀναστάσεως καί ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἀναστάσιμη Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Καλλινίκου.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

- 11.00 π.μ. Ὁ Έσπερινός τῆς Ἀγάπης, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Καλλινίκου.